

katedra

MARIBORSKIH ŠTUDENTOV

KATEDRO mariborskih študentov izdaja Odbor mariborskih visokošolskih zavodov Zveze študentov Jugoslavije, Maribor / Urejuje uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik Vlado Golob / Izhaja mesečno / Uredništvo: Maribor, Gregorčičeva 30, telefon 35-96 / Tek. rač.: 604-13-1-167 (za Katedro) / Tiska Mariborska tiskarna Maribor / Založnik in uprava: Založba Obzorja, Maribor, Maistrova 5

MARIBOR
3. MAREC. 1961
LETNIK II.
ŠTEVILKA 6

MARIBOR

V. kongres ZŠJ, Ljubljana, 16. februarja

Zveza študentov je močan faktor v življenju naše družbe

Ljubljana, zibelka slovenskega študentskega življenja, si je v dnevih 8., 9. in 10. februarja zopet nadela slavnostno obličje. Velika dvorana Gospodarskega razstavišča je sprejela v svoje okrilje nad 400 delegatov in gostov V. kongresa ZŠJ. Dvorana je bila polna mladih ljudi, ki so s ponosom in vedrino na obrazih kazali, da se zavedajo naloge, ki stoji pred njimi, in ki so vedeli, da predstavljajo desetisoče jugoslovanskih študentov, med katere bodo prinesli sklep V. kongresa.

Namesto uvodnika

Lani nekako ob tem času je zagledala Katedra luč sveta in prvič še z dokaj srbkim glasom skušala izraziti misli, želje in težave mariborske študentske mladine. Od tistih praih še negotovih korakov je minilo leto in dan in naš novorojenček je že pošteno shodil in dobil svoje prve zobe. Danes, ko je Katedra na spečani torti ugasnila svojo prvo svečo, lahko rečem, da je že dobila svojo registracijo med ostalim jugoslovanskim študentskim tiskom. Hiter razvoj višjih šol — saj so rastle kot gobe po dežju — in s tem porast števil študentov ter vsaka problematika, ki je v zvezi s tem nastala, so nujno morali najti neke svoje zrcalo.

In to zrcalo je poizkušala postati Katedra. Kolikor ji to ni povsem moglo uspeli, kolikor so se pojavile napake ali pomanjkljivosti, so temu krive predvsem objektivne težave. To so težave slične tistim, s katerimi se prav tako borijo mariborski visokošolski zavodi: pomanjkanje prostora in finančnih sredstev. Ob tej priložnosti bi se Katedra rada zahvalila vsem, ki so z zanimanjem spremljali njen dosedanji razvoj in ji pomagali prebroditi začetne težave.

Stanje, kakršno je sedaj, in perspektive, ki se kažejo v razvoju mariborskega višjega šolstva narekujejo, da bi tudi Katedra začela izhajati v krajših časovnih zaporedjih. Do sedaj so ji večkrat očitali, da ni dovolj aktualna in da očasih pri naša zastarelo in ne več zanimivo problematiko. Mesečnik ne more zadostiti vsem tem potrebam, štirinajstnevnik pa bi osekakor lažje opravil to delo.

Vsi okrog naše Katedre si želimo, da bi postala štirinajstnevnik in ugodila željam svojih zvestih bralcev. Toda za hitrejšo rast bi potrebovala izdatnejše injekcije »rastnih hormonov«, za kar pa zaradi »pomanjkanja« zaenkrat ne kaže najbolje. Ob svoji obletnici želi Katedra vsem svojim 4000 »obozovalcem«, da bi v naprej lahko ugodila vsem njihovim željam in potrebam, sebi pa z vsemi čim tesnejši stik in sodelovanje.

Obdobje med IV. in V. kongresom predstavlja eno izmed najbolj razgibanih faz, kar jih je doživelo naše višje in visoko šolstvo v zadnjem času. Preobrat, ob tem, ko je šolstvo končno vendarle začelo stopati v korak z velikimi premiki, kot so se tekom razvoja pojavili v naši socialistični družbi, je nudil obširno snov, za obravnavanje na zasedanju V. kongresa. Ne samo mi, marveč tudi svetovni študentski forumi so z zanimanjem sledili delu in zaključkom V. kongresa, saj so se ga udeležile delegacije študentskih organizacij Alžirije, Fran-

cije, Italije, Maroka, delegacija Sovjetskega komsomola itd.

STUDENT JE TISTI FAKTOR, KI VPLIVA NA NAŠ POSPEŠENI RAZVOJ

Novi način našega študija je zrastel iz potreb proizvodnje. Z njim vzoredno raste nov lik strokovnjaka, ki naj ne bo zgolj strokovnjak na svojem delovnem mestu, marveč družbeno razgledan človek, ki bo aktivno sodeloval v procesu socialistične izgradnje. Zato je študent tisti faktor, ki bo kot bodoči strokovnjak in uprav-

(Nadaljevanje na 2. strani)

VII. kongres Ljudske mladine Slovenije v Kranju

V novih pogojih nove oblike dela

V dneh 26. in 27. januarja je delal v Kranju VII. kongres LMS. Prisotnih je bilo okrog 500 delegatov in gostov, med katerimi so bili predsednik izvršnega sveta LRS Boris Kraigher, predsednik glavnega odbora SZDL Vida Tomšič, generalni podpolkovnik Rado Peharček, predstavniki Zveze slovenske mladine na Koroškem, italijanske komunistične mladine iz Trsta, mladinske iniciative iz Trsta in italijanske socialistične mladine. Prisotni so bili tudi gostje, člani LM iz vseh jugoslovanskih republik in avtonomnih pokrajin.

Nekaj misli iz referata »O nekaterih aktualnih nalogah LMS«, ki ga je prebrala predsednica CK LMS Francka Strmole:

»Čas, ki je minil od VI. kongresa LMS do danes, lahko označimo kot izredno pomembno obdobje v našem družbenem razvoju. V tej dobi smo z izpolnitvijo petletnega načrta gospodarskega in družbenega razvoja Jugoslavije ustvarili takšne materialne možnosti v naši socialistični skupnosti in take pogoje za napredek socialističnih odnosov med ljudmi, da lahko sedanje in bodoče naloge hitreje rešujemo in da si lahko postavljamo smelejše, bolj zahtevne in še bolj k človeku obrnjene načrte za bodočnost.

Mladi ljudje v Jugoslaviji in mladina v naši ožji domovini Sloveniji imamo svoje posebno in pomembno mesto pri uredništvu načrtov socialističnega, gospodarskega in družbe-

nega razvoja. Prepričani smo, da naš današnji kongres ne reprezentira samo članov naše organizacije, ampak vse mlade ljudi naše republike, katerih velika večina po najboljših močeh prispeva v tovarnah, na vaseh, v srednjih in visokih šolah, v družbenih službah in drugod, svoj veliki delež pri ustvarjanju materialnih dobrin in pri oblikovanju ter poglobljanju socialističnih odnosov med ljudmi.

Ne bili bi zares mladi, ne bili bi resnično dediči najglobljih idealov naše revolucije, če si ne bi v našem družbenem razvoju prizadevali za najbolj napredna, najbolj smela, najbolj humana stališča, za tista, ki so odkrito in nedvoumno povedana v programu ZKJ. S svojim delom in znanjem, z doslednostjo in poštenostjo do sebe in okolja v katerem živimo, si moramo mladi ljudje ustvariti zaupanje ter tako potrditi, da znamo ceniti dosežene uspe-

Pri tej številki
slavi
»KATEDRA«
majhen jubilej:
enoletnico
izhajanja.
Doslej je izšlo
dvanajst števil.

he, da pa smo pripravljeni z vsemi svojimi močmi, z mladostno prizadetostjo in entuziazmom uresničiti velike načrte prihodnosti.

V nadaljevanju obravnava referat vprašanje šolstva in strokovnega izobraževanja mladine. Dejstvo, da število mladih ljudi, ki končavajo osemletno obvezno šolanje, iz leta v leto narašča, postavlja pred komune in okraje nalogo, da

(Nadaljevanje na 9. strani)

PRVA SEJA SVETA ZDRUZENJA MVZ

ŠE LETOS ŠTUDENSKI KLUB

Svet Zdrúženja mariborskih visokošolskih zavodov se je 4. februarja sestal na svojo prvo sejo.

Poročilo o stanju in problemih mariborskih višjih šol je zajelo vse osnovne podatke od ustanovitve prvega zavoda — preko sedanjega položaja okoli prostorov šol, finansiranja šol in formiranja dohodka šol in delitve osebnih dohodkov učnih kadrov, njihove (izredno velike) obremenjenosti, preko učnih programov in usmeritve ter specializacije šol do pedagoških metod, do številčnega stanja študentov, učnih uspehov ter materialnih in drugih pogojev študentov — pa vse do perspektiv in programov za nadaljnjo rast šol.

(Nadaljevanje na 2. strani)

7561/3335

Zveza študentov je močan faktor v življenju študentov

(Nadaljevanje s 1. strani)

Ijavec vplival na naš pospešeni razvoj. Probleme, ki nastajajo pri izvajanju stopenjskega študija, bo mogoče rešiti le s tesnim sodelovanjem šole in študentske organizacije. Časi »romantičnega študija«, ko študent ni bil odgovoren nikomur, so minili; danes je odgovoren pred svojimi tovariši in družbo. Le če se bo tega zavedal, bo lahko zahteval, da se načelo stopenjskega študija izvaja res pravilno in njemu v korist. Jugoslovanske fakultete so skoraj v celoti sprejele načelo stopenjskega študija, vendar so se tega mnogokje lotili formalno, brez ozira na prakso in na profil bodočega strokovnjaka, ki naj ga da posamezna stopnja. Da bo študentska organizacija kos vsem tem nalogam, bo morala priti do nekaterih organizacijskih sprememb. Družbeno upravljanje v visokem šolstvu preko svetov letnikov, zborov volivcev in podobno je potrebno povsod postaviti na trdne temelje in jim dati določene pravice.

40 Odstotkov vseh študentov v I. letniku ne opravi izpitov

Podatki, ki nam kažejo, da skoraj 40 odstotkov vseh študentov v prvem letniku ne opravi pogojev, so vsekakor vredni pomisleka. Na nekaterih šolah so ti procenti še dokaj višji. Študentska organizacija bi se morala vsekakor zavzeti za primerno dejansko rešitev tega pojava. Začarani krog, v katerem zvrčajo predavateljski kadri krivdo na slabo znanje abiturientov srednjih šol, ti pa zopet na osemletke, je potrebno vsekakor nekje prekiniti. Nikjer ne bi smeli biti le en predmet — in to je po navadi predmet upravljalnega značaja — filter, ki bi odločal o sposobnosti bodočega strokovnjaka in odločal o biti ali ne biti. Predavatelji se morajo s slabšimi študenti bolj potruditi, študentska organizacija pa jim nuditi vsestransko pomoč. To je treba uveljaviti pri študentih s premajhno formalno predizobrazbo in pri izrednih študentih.

študentov štipendije, s katerimi so vezani na štipenditorja, ostalih 70 od sto pa so prepušeni samim sebi. Zato moramo nujno sprostiti toge oblike štipendiranja in preiti na kreditiranje študentov.

NUJNA JE ENOTNA ZDRAVSTVENA ZASČITA

Eno izmed vprašanj, ki so jih obravnavale komisije na V. kongresu ZSJ, je tudi zdravstvena zaščita študentov. Do sedaj so se pri tem kazale razne pomanjkljivosti in šolske ustanove so dokaj individualno reševale to vprašanje. Študentje, ki so bili preko staršev zdravstveno zavarovani, niso imeli težav. Problemi so nastajali pri tistih, katerih starši niso bili zavarovanci, in so mo-

rali zdravstvene usluge večinoma sami plačevati. Kongres je sprejel sklep, da je treba najti enotno rešitev, prizadevati si je treba, da bodo v bodoče vsi študentje zdravstveno zavarovani.

STRAH PRED ŠOLNINO JE ODVEČ

V času med obema kongresoma, torej v času, ko je naše šolstvo prebrodilo krizo reformiranja visokošolskega študija, se je med študenti pojavila nova tema razgovorov — ali bo uvedena šolnina ali ne. Nekatere šole — tudi pri nas v Mariboru nismo brez izjem — so uvedle višje takse za izredne študente kakor za redne. Tega se je v svojem pozdravnem govoru dotaknil predsednik CK

LMJ Mika Tripalo. Po njegovem mnenju bi se morala študentska organizacija najodločneje boriti proti vsakemu poizkusu uvajanja šolnin bodisi za izredne ali redne študente. Status rednega in izrednega študenta je treba dokončno izenačiti.

»ČISTI INTELEKTUALEC« — NEGATIVEN POJAV MED NASIMI VRSTAMI

V zadnjem času se pojavlja med našimi študenti nevarna teorija o čistem intelektualcu, ki ne pripada nobenemu družbenemu razredu, je nevezan na družbene sile in razredno borbo in ki vsak pojav rešuje iz osebnega individualnega aspekta. Ti pojavi so v naših vrstah nezaželeni in jih moramo izkoreniniti.

KRSTO CRVENKOVSKI:

Modernizacija študija, utrditev materialnih osnov novo odprtim šolam, kreditiranje - nova oblika štipendij

Progres našega šolstva se v naglem tempu uveljavlja. V kratkem času je bilo ustanovljenih mnogo višjih in visokih šol. Sedaj stojimo pred vprašanjem, ali naj ta tempo nadaljujemo, ali pa naj združimo moči pri utrjevanju materialnih osnov novo odprtim ustanovam. S tem je sekretar Zvez, izvršnega sveta za prosveto in kulturo Krsto Crvenkovski spregovoril o eni hudih težav, ki teži prav posebej mariborske višje šole. Tudi pri nas stojimo pred vprašanjem, ali naj širimo naše ustanove še naprej in ali naj prehajamo že na drugo stopnjo študija, ko še nimamo zagotovljenih zadostnih materialnih osnov za delo, dovolj prostorov, predavateljskih kadrov, stanovanj itd. Vsi se moramo truditi — tudi ZSJ — da bi ustanavljali visoke šole tam, kjer je to nujno potrebno — in tudi temeljito pripravljeno. Šole morajo skrbeti ne le za skripta in učbenike, marveč je treba upo-

Krsto Crvenkovski

rabljati vsa sredstva, ki jih nudi sodobna tehnika — predvsem avdio-vizuelne pripomočke. Pri nas ima okrog 50 odstotkov

Širok program partijskega izobraževanja v marcu in v aprilu

Ljubljanska »Marksistična tribuna« je prvo leto svojega delovanja imela zelo uspešno sestavljen program predavanj in je zajela precejšnje število študentov. Naslednje leto pa programa ni mnogo spremenila in je zaradi tega uspeh bil mnogo slabši.

Tudi v Mariboru smo prvo leto sprejeli njihov program kot načrt dela naše Marksistične tribune. Zaradi težav s predavatelji je le delno uspel; predvsem ga nismo v celoti izpolnili, četudi so predavanja, ki smo jih imeli, bila zelo kvalitetna. Ob tem se je vzporedno pojavil še en problem — dokaj slab obisk, predvsem zaradi preobremenjenosti, delno pa tudi zaradi slabe discipline naših študentov, tako članov kot nečlanov Zveze komunistov.

Novi komite ZK mariborskih visokošolskih zavodov je postavil za eno svojih osnovnih nalog utrjevanje partijske discipline med svojim članstvom. Ugotovil je tudi, da je precejšen del članov, predvsem mlajših, slabo poučen celo o najosnovnejših stvareh: o Programu in o statutu Zveze komunistov in da je zaradi tega težko, da bi razumeli več od ostalih študentov tudi o dogajanju v družbi pri nas in po svetu in da bi znali ta dogajanja pravilno tolmačiti sebi in drugim.

Zaradi tega je komite sklenil, da bomo mesec marec, ko vlada po naših šolah relativno zatišje (izpitni rok je pravkar zaključen, naslednji je na vrsti šele v juniju) uporabili za pridobivanje tega osnovnega znanja, za spoznavanje stvari, ki nujno morajo biti jasne vsakomur, ki želi razumeti, kaj se dogaja okoli njega.

In oblika, kako uresničiti ta sklep: v vsaki osnovni organizaciji bodo ves mesec marec in morda tudi pol aprila sestanki enkrat tedensko. Za vsak tak sestanek bo skupina dveh do petih tovarišev ob pomoči kakega starejšega, bolj izkušenega komuniste pripravila eno poglavje iz Programa Zveze komunistov, tako da bo potem vodila razpravo o tej snovi. Vendar ne bomo dosegli svojega cilja, če bodo drugi samo prišli na sestanek, poslušali ali celo dremali, ampak

bo treba žrtvovati še en večer in si prebrati poglavje, o katerem bo tekla razprava, zato da bomo mogli vsi sodelovati.

Tako — ne s predavanjem predavatelja od kdove kod, ki je sicer znan strokovnjak — ampak z aktivnim sodelovanjem nas vseh, saj bo morala voditi razpravljanje vedno skupina 2 do 5 tovarišev in ne en sam, in to vsakokrat druga skupina, bomo dosegli še nekaj — aktivnost vseh, ne le skromne peščice.

Po enaki poti se bomo pogovorili tudi o sklepih in ugotovitvah tretjega plenuma centralnega komiteja Zveze komunistov.

Komite ZK mariborskih visokošolskih zavodov se zaveda, da je tako postavljen plan dela zelo širok in precej obremenjuje študente, a ga je kljub temu sprejel, ker je mnenja, da je marec

kljub vsemu še najbolj miren mesec in zaradi tega najbolj primeren za izvajanje tako široke akcije. Da je taka akcija potrebna, pa imamo dovolj dokazov. Nujno je tudi, da komunisti vedo več od drugih. Globlje morajo razumeti pojave v današnji družbi in s svojim znanjem in razumevanjem vzrokov za tako dogajanje znati pravočasno nastopiti proti negativnim pojavom, do katerih nujno povsod in vedno prihaja in jih je zato treba pravočasno opaziti in reševati, da jih zatremo v kralj. Za to pa je potrebno znanje, široka razgledanost preko meja specializirane, ozke strokovne dejavnosti.

Vsi sestanki bodo seveda dostopni tudi vsem ostalim študentom in profesorjem, sploh vsem, ki jih tematika zanima.

M. Mulej

Skupnost visokega šolstva LRS

Število visokošolskih zavodov v Sloveniji raste iz leta v leto. Da bi delo pri nekaterih važnih vprašanjih koordinirali, so predstavniki zavodov sklenili, da se bodo združili v Skupnosti visokošolskih zavodov LRS. To ni nikakšen nadrejen organ, nikakšna višja »inštanca«, saj nima svojih organov, dohodkov in sredstev. Sklepi Skupnosti tudi niso obvezni. Predsednik je edini organ, voljen pa je za tekoče šolsko leto. Letos predseduje Skupnosti rektor ljubljanske univerze prof. dr. Snuderl.

Vprašanja, ki naj bi jih Skupnost visokošolskih zavodov LRS reševala letos kot posebno aktualna, so predvsem naslednja: — vprašanje finansiranja šolstva, delitve osebnih dohodkov, izdelava pravilnikov o delitvi dohodka in nadaljnja investicijska izgradnja objektov šolskih zavodov;

— prilagoditev učnih programov višjih šol in prvih stopenj

fakultet s potrebami prakse, sodelovanje prakse pri izpopolnitvi učnih načrtov in programov ter vzdrževanje stikov med šolo in prakso;

— zainteresiranost gospodarskih in družbenih organizacij, organov in komun na šolanju kadrov prve stopnje (višje šole in prve stopnje fakultet) in zaposlitev takšnih diplomantov;

— stiki med fakultetami in višjimi šolami glede prestopa v 3. letnik in glede pomoči, ki jo potrebujejo višje šole pri pedagoškem delu;

— enotno stališče šolskih zavodov glede organiziranja izrednega študija in njegovega finansiranja, glede štipendiranja, dajanja posojil študentom in določanja učnin;

— vprašanje poklicnih naslovov za absolvente 1. stopnje in višjih šol in drugi problemi, ki zadevajo študente v LR Sloveniji.

Še letos študentski klub

(Nadaljevanje s 1. strani)

Razprava o poročilu je pokazala predvsem: — da sta glede prostorov v najtežjem položaju VTS (na zunaj lepa stavba ima samo učilnice, primanjkuje laboratorijev, risalnic, delavnic) in VSS (hudo raztreseni prostori, inštituti v provizorijih) — in da so že v izdelavi načrti; — da vrednost pedagoške ure na mariborskih visokošolskih zavodih krepko zaostaja za ljubljanskimi (naši profesorji predavajo po več predmetov, nimajo asistentov, za vse predmete še nimajo laboratorijev, delavnic in podobnih potrebnih naprav, premalo imamo tudi asistentov, demonstratorjev in laborantov); — da se šole morajo usmeriti tudi na samostojno pridobivanje sredstev, vendar da ne sme na ta račun pasti kvaliteta rednega pedagoškega dela; — da pomenijo prostori PA, ki se bo v kratkem preselila v dosedanje prostore VEKS, prav tako le začasno rešitev in minimalno možnost za pouk po najmodernejših principih, ki so bolj kot kjerkoli potrebni prav pri vzgajanju pedagoških kadrov; — da je treba stopiti v stik z mestnim svetom, da bi skupno čim hitreje našli nujno potrebne prostore za študentski klub. Za svojega predsednika je svet mariborskih visokošolskih zavodov izvolil inž. Stojana Perhaveca, za njegovo namestnico pa Ančko Kuharjevo.

Študent

V študijskem letu 1961-62 je na mariborskih visokošolskih zavodih vpisanih 1160 rednih študentov. Večina jih stanuje v mestu, vozi se jih samo 7,4 odstotka – je ugotovila anketa socialno-ekonomske komisije

i š č e s o b o

Študentje so se v Mariboru že ustalili. Če lahko imenujemo ustanovno leto mariborskih višjih šol 1959/60 kot poizkusno, ko Maribor še ni imel prave predstave o tem, kakšne probleme mu prinašajo novi prebivalci, je bilo naslednje leto 1960/61 leto iskanja, ko so se študentje že vključevali v mariborsko javno življenje in ko smo do neke mere rešili začetne objektivne težave ob nastanitvi, prehrani in iskanju študijskih prostorov, predstavlja naslednje študijsko leto 1961/62 nadaljnjo stopnjo v tem razvoju – kakšno, naj bralec presodi sam.

Semestralne počitnice so prešle. Umiril se je vihar, ki ob začetku vsakega študijskega leta prešine univerzitetna in visokošolska mesta. V »Večerni« ni več za prve mesece študijskega leta tako značilnih oglasov »Študent išče sobo«. Včasih je pisalo, »s posebnim vhomom, včasih »v centru mesta«, »v bližini VKŠ« in podobno. Poglejmo, kje stanujejo sedaj študentje, ki so polnili s svojimi upi stolpce oglasov – v koliki meri so se uresničile njihove želje!

Ker v relativno kratkem obdobju treh let še ni bilo mogoče pripraviti študentskega doma ali celo centra, nosijo glavno težo nastanitve študentov

DIJAŠKI DOMOVI

Ze ob pričetku prvega študijskega leta so dijaški domovi v Mariboru pokazali precejšnjo mero razumevanja za reševanje študentskega stanovanjskega vprašanja. Prve študente sta sprejela v jeseni 1960 Dijaški dom SKS in Dijaški dom v Mladinski ulici.

Letos stanuje največ študentov v dijaškem domu SKS. Prvenstveno je dom sprejemal slušatelje VAS, ko pa so ostala še prosta mesta, so jih zasedli slušatelji ostalih višjih šol. Tukaj je največji problem precejšnja oddaljenost od centra mesta, stanovanjski pogoji pa so ugodni. Cene so razdeljene po kategorijah: I. kategorija (dva v sobi) – 9800, II. kategorija (trije v sobi) 9200, III. kategorija (štirje v sobi) – 8800. Študentje imajo na razpolago učilnico, kmalu pa bodo dobili tudi knjižnico s televizorjem. V internatu SKS stanuje okrog 90 študentov.

V težjih pogojih živijo študentje v Vajenskem domu v Strossmayerjevi ulici. Obe zgradbi sta stari, zlasti spodnja, katere del je po novem urbanističnem načrtu obsojen na smrt. V starem samostanskem poslopju so zlasti slabe sanitarije in gretje. Iz razgovora z upravnikom doma smo izvedeli, da so tukaj že prebrodili začetne težave, ki so jih imeli s študenti. Študentje niso spoštovali domskega pravilnika, bilo je mnogo disciplinskih prestopkov, ki članom ZSJ nikakor niso v čast. Problemi so se porajali tudi ob plačevanju.

Študentje so se izgovarjali na netočno prejemanje štipendij, popustljiva uprava pa je tako

v dveh primerih nepoštenima študentoma nasledla.

V zgornji stavbi stanuje sedem študentov, v eni sobi trije, v drugi štirje. Uprava doma jim je ustregla s tem, da lahko študirajo v kurjenih spalnicah. Oskrbovalnina v domu znaša 325 dinarjev na dan. Študentke so našle streho v Dijaškem domu v Mladinski ulici. Tukaj jih v letošnjem študijskem letu stanuje enajst. Letos so v internatu znižali (!) ceno, ki je znašala za posteljo 3700, na 2000 dinarjev. Vzrok – v domu so ukinili kuhinjo; ker so bili torej izdatki za osebje nižji, so znižali najemnino. Študentke smo poiskali v učilnici in se z njimi pogovorili. S pogoji v internatu so zadovoljne, tudi režim imajo prilagojen (izhod do 23. ure ali z dovoljenjem še da-

Postelja ob mrzlem zraku

lje). Dekleta so iz oseh krajev Slovenije (Helena in Nada z Gorenjske, Katarina z Goriškega, Vika iz Slov. Gradca). Dve dekleti opravljata v domu službo vzgojiteljic, za kar imata brezplačno oskrbovalnino. Večina študentk, ki stanujejo v tem domu, se hrani pri Abonentu.

Prosta mesta

Na skupščini ZS smo slišali, da je bilo pri vsem vzdihovanju študentov po stanovanjih v dijaških domovih še okrog 140 prostih mest. Pozanimali smo se pri upravnikih posameznih domov, kako je s tem. V Domu v Strossmayerjevi ulici so na razpolago prosta mesta v za študente nesprejemljivih okoliščinah, saj je v sobi šest do deset postelj. Podobno je v Dijaškem domu za dekleta v Mladinski ulici, kjer je na razpolago še okrog 50 postelj v sobah za šest do deset stanovalk. V internatu SKS so bila že novembra vsa mesta zasedena.

PRIVATNE SOBE

Pravijo, da je bilo jeseni v Mariboru težko dobiti kakršno koli sobo. Prav posebno so bili prizadeti tisti, ki so izražali željo po »sobah s posebnim vhomom«, »na soncu« in podobnem. Pravijo tudi, da so se vrli Mariborčani kmalu znašli v novi situaciji, tako da so cene dosegle skorajda lahko rečem kritično raven. Letošnja anketa, ki jo je izvedla socialno-ekonomska komisija pri odboru višjih šol, je pokazala, da sicer

ni več primerov, kot smo jih zasledili v preteklem letu, ko so cene za sobo znašale do osem tisočakov, pač pa je še vedno mnogo študentov, ki plačujejo po 5000 dinarjev za sobo. Če si pa stvar pogledamo z druge strani, pa letos tudi ni več taktih, ki bi plačevali za sobo minimalno vsoto 1000 din. Povpreček je torej slej ko prej okrog 3500 din in to je mnogo.

Stanovanjski pogoji

Če lahko tako rečemo, je običajno tako, da ima študent lastno posteljnino, da nima kurjene sobe, ali pa mora kurjavo posebej plačati. Sobe s centralno kurjavo so temu primerno precej dražje. Malo je takih študentov, ki imajo na razpolago kopalnico. Študentje morajo v največ primerih sami poskrbeti za pranje, likanje in podobno. Nasploh so stanovanjski pogoji mariborskih študentov (kljub vsemu) ugodni. Malo je primerov, ko stanujejo študentje v vlažnih kletnih stanovanjih in hudo daleč od mesta. Med kolegi pa se vendar le mnogokrat izve za kak

IZJEMNI PRIMER

Tako imajo nekje na stanovanju kar devet študentov, ki plačujejo za stanovanje vsak 3500 dinarjev. Pomnoženo torej: 31.500 dinarjev, pri tem stanujejo v eni sobi štirje študentje skupaj, vsi uporabljajo lastno posteljnino, sobe pa niso kurjene. Tak način pridobivanja denarja je sicer v mejah zakonitosti, vsiljuje pa se nam vprašanje, ali je v tem primeru res vse v redu in prav. Izjemen je tudi primer, ko je neka »gospa« v novem bloku oddajala sobo dvema študentoma; vsak naj bi plačal 4000 dinarjev ter obenem prevzel skrb za instruiranje otrok.

NEKAJ ZAKLJUČKOV IN PREDLOGOV

Maribor se še ni popolnoma privadil na prisotnost študentov. Menimo, da je mesto pod Pohorjem naseljeno precej zgoščeno in bo zato potrebno še nekaj časa, preden bodo študentje lahko dobili sobe hitro in po primerni ceni. Ugotovljamo, da se je v Mariboru prehitro uveljavila praksa navijanja cen sobam, kar je nujna posledica prejšnje ugotovitve. Želeli bi, da bi Mariborčani že sedaj, ko smo še na začetku, sprejemali študente na stanovanje z določeno mero razumevanja za njihove probleme. Težko je študirati pozimi v nezakurjeni sobi, kapacitete javnih študijskih prostorov pa so več kot skromne.

Iz razgovora s predstojnikom Združenja visokošolskih zavodov tov. prof. Bračičem smo povzeli nekaj misli in podatkov.

O REŠITVI STANOVANJSKEGA VPRAŠANJA ŠTUDENTOV

Združenje je takoj po ustanovitvi imenovalo za rešitev problema nastambe študentov posebno komisijo, ki jo vodi tov. inž. Butinar, direktor VAS.

Dijaški dom v Mladinski ulici

V dogovoru z OLO-Maribor je komisija sprejela načelen sklep o adaptaciji enega izmed obstoječih dijaških oziroma vajenskih domov za potrebe študentov. Stroški bi znašali približno deset milijonov dinarjev za adaptacijo in pet za opremo.

Drugi ukrep, ki ga je proučila komisija, je v zvezi s povečanjem kapacitete internata na SKS za potrebe študentov. Tukaj bi predvsem poskrbeli za ločitev prostorov namenjenih študentom od onih za srednješolce, tako bi lahko za študente uvedli poseben domski pravilnik. Tukaj bodo znašale kapacitete okrog 100 postelj.

Za študentke bo tudi v nadalje skrbel Dijaški dom na Mladinski ulici.

Z ozirom na dejstvo, da se bo število rednih študentov v Mariboru v naslednjih letih znatno povečalo, je komisija že razpravljala o eventualni gradnji študentskega doma za približno 100 študentov.

Lokacija novega doma še ni določena, ker bi s tem v zvezi morali obravnavati tudi vprašanje lokacije bodočega študentskega centra, kot ga imajo druga večja mesta v državi.

Komisija je ugotovila, da bi

s 300 posteljami v naslednjem študijskem letu lahko pokrili najnujnejše potrebe.

Pred poseben problem je postavljen mariborski študent

V PROSTEM ČASU

Mladega človeka sili potreba, da se dnevno za nekaj časa sprosti v družbi tovarišev – toda kam? O »Soči« je nekdo že zapisal, da dela vitez čakalnice tretjega razreda na kolo dvoru, in vendar nosi prav »Soča« glavno breme pri izpolnjevanju študentovega prostega časa. Sicer imamo še kavarne, gostilne in kino, toda vse to je zaradi finančnih težav, ki jih ima skoraj vsak študent – nepristopno. Rešitev –

STUDENTSKI KLUB

Tovariš predstojnik nam je povedal, da so vsi odgovorni forumi v Mariboru pokazali razumevanje za rešitev tega vprašanja. Tako je občina Center pripravljena v ta namen odstopiti zgradbo in dati na razpolago eno do dve stanovanji za izpraznitev take hiše, združene pa bo posredovalo pri mestnem svetu, da bi vse mariborske občine podprle to akcijo.

iv

Kmalu po drugič uri je bila prvi študent, ki je hitela v študijsko tov. Silva Singer, stara 24 let, študentka Pedagoške akademije (PA), oddelka za slovenščino in angleščino. Učiteljice je končala v Mariboru ter že tri leta poučevala na osemletki v Murski Soboti.

V.: Zakaj ste se odločili za nadaljnji študij na PA?

O.: Predvsem zaradi angleščine, ki bi se je rada dobro naučila. Večinoma študirajo ljudje zato, da dosežejo bolj-

še službeno mesto, vendar jaz nisem med njimi.

V.: Kako je na vaši šoli z izpitnimi roki, in ali ste že opravili kakšen izpit?

O.: Za nekatere predmete določijo izpitne roke uprava šole, sicer pa polagamo po naši želji. Do začetka drugega semestra nameravam položiti tri izpite oziroma kolokvije.

V.: Ali ste morda opazili kakšne pomankljivosti na predavanjih?

O.: O kvaliteti predavanj ter o predavateljih je bolje da ne govorim. Ne ugaja mi pa to, da nimamo svojih prostorov ter se vedno selimo.

V.: Kako izkoriščate svoj prosti čas?

O.: S športom se v Mariboru ne ukvarjam, čeprav sem bila v Murski Soboti vodnica mladinske vrste pri Partizanu. Igrala sem tudi rokomet, odbojko in podobno. Predvsem me zanima zabavna glasba, literatura, v kinu in gledališču sem pa skoraj stalen gost.

V.: Kaj menite o kvaliteti gledaliških predstav?

O.: Ker sem prišla iz Murske Sobotice, mi za sedaj v mariborskem gledališču ugaja.

V.: Ali ste zadovoljni z našim časopisom KATEDRA, kaj v njej pogrešate in kaj na sploh pogrešate kot študentka?

O.: Do sedaj sem prebrala samo dve številki KATEDRE, ker nanjo nisem naročena (!).

V njej sem našla vse, kar me je zanimalo. Tudi sama bi rada sodelovala pri »modni rubriki«. Kot študentka pa pogrešam predvsem društvene prostore, kjer bi se študentje shajali in več družabnega življenja.

Natečaj za najboljše plesne melodije, doživlja to leto svoje prvo izdajo. V Mariboru je dosti komponistov, ki se ukvarjajo s pisanjem popevk, nekateri izmed njih so celo na precej zavirljivi ravni, toda večino skladb so le malokrat izvajali, dostikrat pa sploh ne. Uredništvo študentskega tiska mariborskih študentov »Katedra« je zato razpisalo to leto prvi nagradni natečaj popevk pod naslovom »KATEDRA 62«.

Natečaj je bil razpisan 26. decembra 1961 z rokom za predložitve del do 1. februarja 1962. Poročila o razpisu natečaja so bila objavljena v mariborskem dnevniku »Večer«, v študentskem listu »Katedra« in v Radiu Maribor. Natečaj je bil anonimen.

Zirija v sestavi: profesor Vlado Golob, Nena Hohnjec, Srečko Grušovnik, Branko Avsenak in Ivo Vajgl, je pregledala do 11. februarja vseh 29 poslanih del: dve skladbi sta odpadli, ker nista zadovoljevali predpisov natečaja. Od ostalih skladb jih je v ožji izbor prišlo 15, v javno izvedbo pa le naslednjih deset kompozicij:

★ Pomladne noči	— Beguine, šifra: RV
★ Avtostop	— cha-cha, šifra: RV
★ Nočne luči	— slow, šifra: SIG — I
★ Danes je sončen dan	— medium, šifra: EK
★ Ca-ča	— ča-ča, šifra: 977
★ Liljana	— rumba, šifra: Plaža
★ Veterček	— valček, šifra: Veterček
★ Tiha sreča	— slow, šifra: Sreča 14-10
★ Vetrnjak	— medium, šifra: Paragraf 13-93
★ Ida	— Beguine, šifra: 164-19

Skladbe bodo javno izvajali 3. aprila 1962 v dveh različnih izvedbah, ob sodelovanju velikega revijskega in malega plesnega orkestra.

Najboljše popevke bo ocenjevalo v dvorani občinstvo s posebnim točkovanjem. Podeljene bodo tri nagrade. Založba »Obzorja« bo tudi založila in dala natisniti nekaj najboljših popevk.

ZANIMIV POIZKUS

Mrožkova Policija, da o izvedbi ne govorimo

Izvedbo Mrožkove Policije, Skratka: izobrazbo in intelekt (p.s. tega je predstavi — igranemu delu — primanjkovalo). Mrožka »Pomlad na Poljskem«, sem si predstavljal nekoliko drugače.

Ko sem bral Policijo, je živela v meni kot mirna, pravzaprav ne samo mirna, temveč hladno preračunana in koncentrirana. Govor in gibi, vse je abstrahirano v toliko, da komaj slutiti igro. To so ljudje, katerih govor in premiki so razumski in ne toliko čustveni. Nikakršnega komedijanstva, niti igranja v običajnem smislu besede. To je zgodba, ki ni časovno opredeljena, ni dogodek, to so življenjske misli prehoda v absurd, nesmisel. To je poseg v filozofijo. Je vsebina preživelih, oziroma kmalu preživelih sistemov. V toliko je dialektično. Vsebinsko, bolj rečeno tematsko na pravilnem mestu. Toda tekst je prej nenavaden kot pa precizno izdelana in poglobljena (s tem poenostavljena) misel. To se pravi: tekstu, njegovemu smislu in njegovemu (med vrsticami) umirjenemu in enakomernemu poudarku v prid Policiji poseben POZOR.

»No, kako se ti je zdelo?«

»Prvič: Policija takemu igranju ni bila namenjena. Drugič: neenotno. Zaradi dosedanje vzgoje in repertoarja je občinstvo verjetno pričakovalo komedijo in je bilo vzdušje med občinstvom in ansambлом 1:0 za občinstvo. Dokaz: burka na odru. Nepripravljeno je pokazalo, da je razvoj prehitel našo »staro gardo (ne samo po letih), da je bila vidna (ne) kvaliteta dosedanjih predstav. To se pravi: raven estetske — konkretno gledališke vzgoje.«

,RENOIR? KAJ ME BRIGA'

PESIMISTIČNI ZAPIS

V januarju je bilo v klubu prosvetnih delavcev zanimivo predavanje, ki ga je imel prof. Branko Rudolf o impresionizmu v slikarstvu. Ne le, da so takšna predavanja s slikami prepotrebna oblika umetniške vzgoje občinstva, temveč je bilo tudi predavanje dobro pripravljeno in je dalo redkim obiskovalcem lep vpogled v tisto dobo in smer umetnosti.

Ni naš namen, da bi poročali o podrobnostih iz predavanja, ker so besede in prostor v ta namen preskope. Gre predvsem za ugotovitev, da je bilo na predavanju mnogo premalo mladine.

Ob tem se moramo zamisliti; predavanje je poslušalo štiriinajst (14!) oseb, od tega točno polovica starejših. Kljub temu da je »Večer« že vnaprej poročal o predavanju in ga je priporočil posebej dijakom in študentom, teh ni bilo. (Predavanje je bilo v času, ko še semester ni bil zaključen.)

Ce je tako, potem res ne moremo pričakovati, da bo v bodoče prizadevnost predavateljev rasla, saj ne vidijo pred seboj pravzaprav nobenega pravega zanimanja. Po drugi strani pa kritiziramo in se prerekamó, da ni osnov za izobraževanje. Seveda je to včasih upravičeno, a tokrat...

Iz dneva v dan poslušamo in beremo tako važne ugotovitve, da se naša inteligenca ne sme izgubljati le v krogu svojega strokovnega dela, temveč mora v svojo izobrazbo zajeti vso

človeško dejavnost — vsaj načelno.

Ali umetnost ni vredna, da se z enako pravico uveljavlja v družbi kot znanost ali stroka? Naj mar umetnost izgubi svoje poslanstvo in namen zaradi specializirane ozkoglednosti, ki bi lahko privedla do razkola v človeški zavesti?

Naš čas bi bil tak, da bi ga posvetili vsem pridobitvam in lepotam življenja. Kajti dokler smo mladi, dokler smo vajeni vsrkavati znanje in načela spoznanj, ni težko posvetiti trenutka nekaterim stvarim, ki se v vsakdanjosti zdijo nepotrebne. Morda bomo pozneje — žal pozneje — ugotavljali, da smo vajeni vsrkavati znanje in načela spoznanj, ni težko posvetiti trenutka nekaterim stvarim, ki se v vsakdanjosti zdijo nepotrebne. Morda bomo pozneje — žal pozneje — ugotavljali, da smo le bili v zmoti.

Kaj naj porečemo o študentu (!), ki je zamahnil z roko: »Renoir? Briga me!« Najprej se je začudil imenu, potem pa se morda spomnil, da je zanj že nekje slišal in nato ga je prevzel občutek omalovaževanja.

Zakaj? Mar mu ni bilo nikoli privzgojeno plemenito čustvo in kje »počiva« njegova srednješolska izobrazba, ki bu mu morala vse to dati?

Sicer pa tudi srednješolcev ni bilo na predavanju. Ti pa bi morali predvsem vedeti za veličino ustvarjalnosti imen, kot so: Delacroix, Monet, Manet, Cézanne, Van Gogh, Re-

noir in drugi. Vendar niso vedeli. Sola jih je pozabila opozoriti. In taka opozorila — vodila vsestranske izobrazbe — se vse česče pozablja.

Mar bodo povsem zanemarjena?

Tedaj recimo vsi kar danes: »Briga nas Renoir!«

Po desetletju se bomo rejni srečevali na vseh mogočih in

nemogočih sestankih in konferencah in Majakovski bo lahko v grobu še enkrat spoznal resničnost svojih besed:

»Kako stlačiti nežno besedo v njih zamaščeno uho?«

M. P.

Posnetek: K. Ačimovič

Svetovna književnost na P.A

Kino Index

Dekle s kovčkom: film je posnet iz pristnih človeških (čitaj komercialnih) nagibov. Dobra igra CC — Claudie Cardinale — pa zasluži oceno 8

V 80 dneh okoli sveta: množica filmskih zvezd prav nič ne škoduje filmu, da bi ne bil pester, zanimiv in predvsem zabaven 9

Liga gentlemenov: revija pravega angleškega humorja v izredno napeti kriminalni zgodbi ob dobri igri vseh udeležencev ropa zasluži oceno 9+

»Ograda«: za razliko od večine filmov, posnetih na temo o nacističnih taboriščih, film ne napravi na gledalca turbo-nega vtisa, ampak doseže z nevsiljenostjo še večji efekt 9

V zvezi s predavanji iz svetovne književnosti in literarne teorije na Pedagoški akademiji v Mariboru, smo naprosili upravnika Študijske knjižnice, tov. Jara Dolarja, ki je obenem predavatelj na omenjenem zavodu, za kratek razgovor. Povedal nam je, da bo predmet zelo koristno služil predvsem tistim študentom, ki poslušajo lingvistiko. Z njim skušamo doseči večjo razgledanost po tujih literaturah, obenem pa videti vpliv, ki so ga te imele na našo književnost, dokazati pa tudi, da lahko mnoge naše umetnike vrednotimo tudi v evropskem oziroma svetovnem merilu. Predavanja iz svetovne književnosti bodo zajemala čas

od njenih začetkov do današnjih modernističnih ustvarjanj in bodo tako obsegla vso svetovno literaturo. Poudarek bo predvsem na širši komparaciji in ne toliko na strokovnosti.

Lep uspeh so v tem smislu dosegli v Sovjetski zvezi, kjer so prav s tem predmetom skušali zainteresirati mladino za resnične kulturne vrednote. S tem jo nameravamo odmakniti od ozke usmerjenosti v zapadne eksistencialistične literature in kiča.

Predavanja bodo dve uri tedensko, saj sodi tov. Dolar, da so predavanja neobvezna, ker je že tako drugih predmetov dovolj. Posebne stolice za svetovno književnost za sedaj ne

bodo ustanovili, saj kader, ki bi tu končal šolanje, ne bi v praksi dobil primerne zaposlitve. Tov. Dolar pa meni, da bo v bodoče, kolikor bo zanimanje slušateljev narastlo, in v to verjame, večje tudi število predavateljskega kadra; tako bodo lahko diplomanti tega predmeta na ljubljanski univerzi dobili zaposlitev na naši Akademiji. Velik korak bi bil v tem primeru storjen prav s tem, da bi vsak predavatelj predaval le določeno obdobje iz literarne zgodovine. S tem bi pa tudi odpadla skrb, da bi naši profesorji s premalo razgledanosti po književnostih predavali na srednjih šolah.

DD

IV. študentski kulturni teden

Izpolnjena pričakovanja?

ZACETEK V GLEDALIŠČU

S predstavo »Vaja pri Molièru« Akademije za igralsko umetnost se je pričel 29. januarja IV. študentski kulturni teden. To je hkrati prvi študentski teden, kjer aktivno sodelujejo študentje mariborskih višjih šol.

V programu je bilo več prireditev. Prva, »Vaja pri Molièru«, je režijska montaža posameznih prizorov iz Signarella, Tartuffa, Sole za žene in farse Ljubezen — zdravnica. Celotno »Vajo« so naštudiral študentje igralske akademije pod vodstvom profesorice Mire Danilove.

Tako dramaturško kot režijsko je problem »Vaje« spretno rešen. Dramaturško morda malo šibkeje, ker je zelo težko vskladiti tako različne elemente Molièrove komedije (Tartuffe, Ljubezen — zdravnica), tako da večer v celoti učinkuje nekoliko razdrobljeno.

Zaključimo lahko, da je študentom akademije uspelo prikazati solidno igro ter tako zelo dobro predstaviti našemu občinstvu genialnega komediografa Molièra.

LITERARNI VEČER

(Petek, 2. februarja: Kazinska dvorana). Na tej prireditvi so sodelovali mladi mariborski in ljubljanski literati in glasbeniki. Prva je prebrala S. Kovačec svojo črtico »Učiteljica«. V nji spretno obravnava študentsko in učiteljsko življenje.

N. Grafenauer je bral nekaj pesmi (Blaženost sna, Zorenje, Polnoč, Kitara, Pismo). Ta mladi pesnik se odlikuje z izčiščenostjo izraza in globoko liričnostjo svojih občutij.

Program je nadaljevala M. Pehani s črtico »Mali oglas«. To je nekoliko šablonska zgodba s tragikomično vsebino. Avtorica se odlikuje s svojim prefinjenim in zgoščenim slogom, tako, da je bilo poslušanje te črtice poslušalcem v prijetno razvedrilo.

V glasbenem delu je B. Šurbek odigral Chopinovo Etudo. Žal zaradi razglasenega klavirja Chopinova glasba ni prišla do izraza.

V nadaljevanju je M. Prašnicki prebral odlomek iz novele: »Postreščkova balada«. Avtor na realističen način opisuje življenje priletnega postreščka. Prašnicki je dokazal, da virtuozno obvlada jezik. Prav tako preseneča z globokim poznavanjem življenja, zato je njegov slog nenavadno zrel. Vsekakor zasluži mladi avtor več pozornosti!

M. Košuta je recitiral nekaj svojih starih pesmi, ki jih že poznamo iz Mladih potov in Naše sodobnosti. Njegova lirika je v primeri z Grafenauerjevo bolj objektivna, toda bolj površna in zodenela. Pričakovali smo, da bo avtor bral novejšje pesmi.

M. Šurbek je v nadaljevanju programa občuteno in virtuozno zaigral »Sumenje gozdov« F. Liszta. (Zopet je motil razglaseni klavir.)

M. Vozjakova v svoji zgodbi ni povedala ničesar novega. Črtica je dokaj zodenela in mlačna.

V znamenju neizpolnjenih in izpolnjenih pričakovanj pa je nastopil J. Menart. Bral je pesmi, objavljene v časopisnih stihih (»Pesnik se predstavi«, »Stara pesem«, »Izjave«). O njegovih pesmih je bilo še veliko povedanega, zato se bom omejil le na njegovo prednašanje, ki je bilo sveže, duhovito in prrsrčno. Verjetno ni treba pripomniti, da je med publiko zbudil precej sproščenelega smeha, ki je bil presneto potreben, kajti literarni večer je potekal monotono, v nepravem vzdušju. Tudi za Menarta velja, da smo pričakovali njegovih najnovejših pesmi.

VEČER S STANETOM SEVERJEM

V četrtek smo poslušali Staneta Severja. Njegovo ime je bilo jamstvo za visok umetniški užitek. In res, pogled na

nabito polno Kazinsko dvorano je dokazal, da ima vsaka prava, velika in ljudska umetnost še vedno številne ljubitelje.

Po aplavzu, kakršen se malokdaj sliši, je Stane Sever recitiral Prešernovo Zdravico. Pa kako? To ni bila hladna, z lepo niansiranim glasom podana pesem. Ne! Nenadoma smo se znašli v krčmi ob Prešernu in njegovih prijateljih, sami smo postali pesnikovi prijatelji, pritrjevali smo njegovim besedam.

V naslednji točki je prvak ljubljanske Drame interpretiral Hamletov monolog. Vendar moram pripomniti, da me ta, verjetno najbolj znani Shakespeareov monolog ni ogrel in me čustveno prizadel, kljub brezhibnemu podajanju.

Vinjeta V. H.

Bleščeča je bila Severjeva umetnost v Jermanovem govoru iz Hlapcev. Tu je segel Sever najgloblje v našo dušo in pokazal nekatere ničvredne lastnosti slovenskega naroda. Njegova beseda je bila bičajna in božajoča, mehka in trda hkrati.

Odličen je bil tudi v Rostandovem »Cyranu de Bergeracu«. Jedko je izzvenel posmev »Viteza z dolgim nosom« v dvorano.

Na kraju smo se še nasmejali besedam iz Držičevega »Botra Andraža«.

V drugi polovici večera je Stane Sever odgovarjal na vprašanja občinstva. Bilo je veliko vprašanj — nekatera resna in zanimiva — druga na pol šaljiva. V odgovorih je umetnik izpovedal mnogo tehničnih resnic iz ustvarjalnega življenja.

»...Sodim, da je vsaka vloga, ki jo igralec predstavlja na odru, novo rojstvo te vloge, zato je gledališka umetnost

najbolj neposredna in globoka...«

Na vprašanje, kako so ustvarjali prvi slovenski film »Na svoji zemlji« je Sever med drugim odgovoril: »Bilo je resnično lepo ustvarjati prvi slovenski film, pa čeprav brez sredstev in znanja...«

»Zelo cenim Milivoja Zivanoviča. To je dober igralec,« je Stane Sever odgovoril na vprašanje, kateri jugoslovanski igralec mu najbolj ugaja.

»Resnična umetnost je lahko samo tista, ki ni odvisna od nobenega drugega hotenja, kot da kaže pravo, iskreno in nepotvorjeno podobo življenja.«

Na vprašanje zakaj si je izbral ravno Torkarjevo »Svetlobo in sence« za svoj jubilej, je odgovoril: »Hotel sem imeti slovensko delo. Menim, da so tega avtorja krivično sodili. Ko sem delo predložil upravi, so ga brez ugovaranja sprejeli...«

»Ali poznate mariborsko Dramo?« je nekdo vprašal:

»Nekoliko. Vem, da so v Mariboru najslabši delovni pogoji. Maribor je prepotreben nove gledališče hiše,« je rekel Sever.

Na neko vprašanje je umetnik odgovoril: »Zelo bi si želel igrati Shakespearovega kralja Leara, vendar menim, da imam še premalo izkušenj in zrelosti.«

Na kraju je še dejal: »Mislil, da je sedanje slovensko gledališče na dobri poti. Ne razumem, zakaj je bilo gledališče v Kranju ukinjeno in zakaj nimajo v Kopru gledališča?« In o sodobni dramatik? »Avtorji bi morali biti pogumnejši, morali bi se spopadati s problemi današnjega življenja, ne smeli bi bežati v abstraktni svet...«

To so samo drobeci iz Severjevih odgovorov. Vendar so vsakogar obogatili za prenekatero spoznanje.

Če se ozrem na ostali prireditvi študentskega kulturnega tedna, lahko zaključim: uspela kulturna manifestacija, dovolj pestra in na visoki umetniški ravni. Vsekakor lep dokaz prizadevnega dela mariborskih študentov.

H. I.

Prihodnje leto v Mariboru konferenca študentskega tiska

Od 12. do 14. februarja je bila v Zagrebu konferenca študentskega tiska, ki so se je udeležili tudi štirje člani naše redakcije. Konferenca je imela pokongresni značaj. Predstavniki sedmih študentskih listov so izmenjali nekaj dosedanjih izkušenj in razpravljali o smernicah za delo v bodoče. Opazili smo skupno težnjo, naj bi v bodoče v naših časopisih obravnavali več načelnih vprašanj v zvezi s študijem, družbeno problematiko, upravljanjem in javnim življenjem. Tako bi v bodoče izloirali funkcijo študentskega tiska od naloge, ki jo ima dnevo časopisje. Zanimiv je predlog, da naj bi na sledeči konferenci, drugo leto v Mariboru, razpravljali več o tehničnih in organizacijskih problemih, s katerimi se pri svojem delu srečujemo v vseh redakcijah.

Prosimo vse naročnike, ki še niso poravnali naročnine, naj to takoj store.

Če vas je malo, ki ste čakali na izid literarnega natečaja, bo — vsaj upam — malo zamere. Kajti po prispevkih sodeč, vas ni mnogo, ki bi se bili zganili ob mastnem tisku našega razglaša. Tudi vsakomur izmed vas bi bilo težko govoriti s katedro, če ne bi slutili posebnih želja svojih poslušalcev. Ali bo prav, bo dobro, ali celo lépo, kar bomo objavili in če bo bravecem všeč? Tu smo postavili veliko vprašanje? Če bi nam lahko odgovorili, bi bila vsa izpeljava naših uredniških dolžnosti zelo preprosta.

Naš natečaj je bil veliko vprašanje. Tako se je glasil:

KAKSNE SO VAŠE ŽELJE IN ZMOŽNOSTI?

Koliko vas je, ki ste redoma večer za večerom polnili svoje beležke z verzi in dialogi in jih naslednje dneve popravljali, potem pa morda odvrgli? Komu na čast? Mar zato, da boste nekoč ugotavljali, kakšne »otročarije« ste počeli? Ne, v tem ni

Literarni natečaj

edina moč izpovedi. Vaši spisi, rime, črtice so tudi zato, da jih komu pokažete! In če so dobre, jih bo moč objaviti. Mar to tudi ni nagrada za prečute noči in vročične ure ob misli na uveljavitev?

Morda ste bili doslej nezaupljivi do našega lista? Zakaj? Vrata uredništva so vam vedno odprta.

In ali ne bi tudi srednješolci prispevali svojih stvaritev? Odločite se! Odslej naprej bo naš natečaj odprt brez zaključnega datuma in vaša pisma na naslov Uredništvo KATEDRE (literarni prispevki) bodo vedno s posebno vnemo pričakana. O natečaju, ki je bil razpisan preteklo leto, pa je žirija sklenila naslednje: podeli se samo ena nagrada za pesmi I v a n a H e r g e, ki so prinesle najgloblje doživljanje in pokazale avtorjevo subjektivno moč.

UTRUJENOST
(BRATU)

Oddiha si vzemi,
oddih,
čolnar!

Ni še končana odiseja mladosti.
O, čolnar,
zakaj ugašajo strele v tvojih očeh?

Joj, če zdaj bi omagal,
čolnar, čemu potem še
živeti,
ljubiti,
trpeti...?
— Čemu?

V PARKU

Park.
Dekleta ob bronastem dečku se smejejo;
globoko v njihovih razigranih očeh
plaho gnezdi
prgišče dozorelega nemira.
Prgišče proih pomladi.
Prgišče proič oživelih glasov.
Bronasti
deček
ob vodnjaku
molči.
(Nihče ne vidi hrepenečih deklic.)

Ivan Herga

Srebrni jubilej „STUDENTA“

15. marca poteka petindvajseto leto, odkar je na beograjski univerzi izšla prva številka študentskega časopisa »Student«. V tistem času se je mlada inteligenca borila s številnimi težavami; izpoved nezadovoljstva je pronicala tudi skozi tiskano besedo. Mnogokdaj je bilo potrebno bežati v zaklonišče kot vse napredno v tedanjem času. Teror je zadel tudi študentski tisk.

Po vojni so »Studentu« postavili demokratične temelje, na katerih razvija svojo rast in izpričuje študentsko življenje.

Srebrni jubilej »Studenta« je vsekakor velik uspeh študentskega tiska in dokaz upornega kljubovanja. Čestitamo!

Slovensko narodno gledališče je ena najmočnejših in najpomembnejših kulturnih ustanov v Mariboru, se je v zadnjem času pogumno lotilo nalog, ki stoje zdaj pred vsemi kulturnimi ustanovami:

samoupravljanje in nove delitve dohodkov. Prav je, da gledališki kolektiv razpravlja o teh vprašanjih, toda na uspešnem delu na-

šega gledališča je močno zainteresirana vsa naša javnost in tudi mi mladi. Zato predlagamo gledališkim delavcem, naj morda v okviru Zveze mariborskih kulturnih delavcev stopijo s svojimi načrti pred javnost, ki naj v razpravi pove tudi svoje želje, mnenje in pripombe, saj nam nikakor ni vseeno, po kakšnih poteh bo hodilo v bližnji bodočnosti naše gledališče.

Ivo Cimerman:

Sanje nekega moža

Včasih se dotiplje do tebe pogled poln mržnje. Oči so zožene od neizmerne, bolešno trgajoče osredotočenosti. Velike so, v neskončni neizbežnosti, grozeče uperjene v svojo žrtev, ki umira z besedo smrtnega boja na ustih. Grozeče strasti se spuste v temni jati v tvojo dušo. Greš si z roko prek oči, a neke strune med osemi odmevi, med osemi glasovi ni mogoče utišati. Joče monotono, joče kakor breza, zasnežena med njoami. Seme. Prisluhneš blažečemu odtujanju resničnosti. Vzpneš se, z vesoljem sprt, ljudem odtujen in sebi uganka. Vzpneš se, odbližiš in biješ do ganotja, besen ostaneš, pogorelec. Med pogorišči pa tako rad poganja teloh. Nekaj žalosti sorodnega in osamelosti neznanega se primaje nasproti. Zrak je poln vina in metuljev, ti si pa v stekleni kletki. Pod lokom zlomljenih letov je splet čudovitih hodnikov, ki so kot zami-rajoča sonca Egipta, razkrinkani bogovi brez zlatih mask in počivajoče ptice. Kako smešne so zvezde! Kako puščavske so oči, razprte nad začudenjem!

In luč, ta norčava in angelsko bela, se ne prikraje v tvoje svetločice. Zaželiš si njenih rok, ki so dobroti, njenih besed, ki so biseri. A ona? — Še bežnega poljuba ti ne privošči, bledotna skupulja. Bogat si, z bogovi bratuješ, bogat si, ne da bi kdaj beračil. Imaš s tem, da daješ. Nebo se začudeno skrči vase, koprneče-dobro, otožno —

Božaje zdri večer čez prsa speče reke. In večerov je brez števila in rek je vse preveč, da bi preglasile opojno vabljenje v temne zelene valove. Zahoče se ti pesmi. V roki pa držiš malo telesce besed, ki jih ne bo nikoli nihče izustil, v mislih ti ždi čarobnica brezumnih sanj. Vanjo nihče ne veruje.

Toda — odkod nenadno te roke vetra, sproščeno iščeče? Spet, ta spet igrajo majcen, poln dolin.

Zvižgaje ga prehodiš v sekundi.

Nato se prikraje od nekod

par oči. V njih se zrcali umirjeno morje. Steze so tam, razpete za potopanja. Nihče se jih ni prehodil, temačne, opojne nedoumno vabijo.

Te velike, rjave oči zrelih ju-ter.

V njih so mladosti ujete v ihtenju orošenih zreal, v njih tonejo zahajajoča sonca osakega osirotelega dne. Bogovi si snamejo zlate maske. Radovedni so, neobrzdani v otroškosti mrkih zakonov. Kadar je polna luna, so ji te vzhodnjaške oči enake. Oči, da jezdec pozabi na

uzdo. Oči studenca s srno ob majhnem tolmu, kjer se ogledujejo osipele ivo.

Veter se ustavlja ob njih, boji se skaliti to mirno, to krhko in čisto gladino.

Ta svet je velik kot srce otroka. Med hojo do plahe, sanjave gladine ti sproščeni kometi utr-nejajo življenje. Lupina v Južnem morju, lupina v tajfunih si.

— Sto let je premalo. Sto let je kot dih, zato ne pripluješ. V mrežah tišine obovisiš, obešen za škrge. —

Iz študentovih pisem

Dragi starši!

Ze tretjič začenjam svoje pismo, ki mi ne pomeni več le napade, temveč pravo resnico. Čedalje bolj pa me žge dvom, ker od vas ni nobenega glasu in ne vem, kaj sem vam storil.

Ko se odmika v pozabo moje zadnje slovo, spoznavam, kako težko mi je bilo oditi. Ali zakaj? Mar nisem odhajal že tolikokrat?

Sem. Toda tokrat sem videl, da je tudi doma mir in sreča, če jo vrnemo otroci, ki smo se razkropili po svetu. In takšno srečo bi nabesednjen morali vračati sedaj, ko sta vidva ostarela in je vajino življenje postalo enolično, kakor jesen brez sonca. Ali nam zelo zamerita, ker smo srečo iskali drugod in ne tam, kjer sta vidva spoznala, da je življenje lepo.

Toda naša mladost je rastle med zelenjem, na livadah pripokajočega sonca. Ko smo stikali za jerebicami in kosi, so vajini glasovi zamolklo zveneli na njivah in žvenket motik se je mešal z vajinim glasnim smehom. Zakaj vama vse to pripovedujem? Pač zato, ker sem se kot otrok navadil vedno povedati svoje misli. Morda mi je

srečno otroštvo spomin, ki se ga ne bom mogel otresti za vse življenje. Vendar veste vsi, kaj me opravičuje. Nisem odhajal od doma tedaj, ko mi je bilo najlepše. Sele pozneje sem se namreč prepričal s spoznanji, da me je pregnalo vajino in moje trpljenje, ki se je začelo zame šele v dobi mladeništvva. Danes se vprašam, če sem storil prav, da sem vaju v tem negotovem času zapustil (poleg bratov in sestra) in vama v jeseni življenja razbil upanje, ki sta ga razpenjala nad mojo mladostjo. Toda odgovor je eden: bežal sem pred utesnjenostjo vaških razmer in kmečkega garanja.

Mi bo to dovolj v opravičilo? Vem, da s tem nisem niti za trohico olajšal vajinega položaja, nasprotno, pustil sem vaju sama, kakor so naju prej pustili vsi bratje in sestre. Toda obljubil sem vama, potihem, da bom svoje življenje posvetil garanju za lepši čas nas oseh. Nočem biti sebičen, kajli moja duša je široka in ne pozna meja strasti. Človek se mora tudi žrtvovati. Žrtvujta si vidva mene, da bom brez pridržkov začel neko pot v tem svetu, ki postaja resničen in lep šele tedaj, ko ga imajo vsi za svojega. Ogenj bo požgal

napake oseh nas in — obljubljam — orgel se bom sam na grmado, da bi plamen tako postal še mogočnejši in svetlejši.

Zato me niste izgubili. Zemlja vama bodo pomagali obdelovati sosede, v tem me lahko nadomestijo.

Ko sem šel z doma, sta mi rekla, naj si najamem sobo v novem bloku. To bi bil z veseljem storil, saj je spodobno bi-ovanje potreba slehernega človeka, vendar je zame predrago.

Prišel sem tja. Gospodinja pa me je ogledovala (ne vem zakaj me povsod sprejemajo z nezaupanjem, ko jim povem, kaj sem) in naposled rekla: »Vi prav gotovo ne boste premogli najemnine. Soba je topla in svetla, preproge so položene po tleh, na oknih pa visijo najboljše zavese. Novo pohištvo, oh, koliko me je veljalo! Nekdo mi je ponudil 7.000.«

Franček Rudolf

HARLEKIN

Harlekin! v rokah držiš svojo igro, igro življenju in sebi in svojo usodo, sebi v posmeh ležiš sredi strganih sanj, trudne oči ne vedo, kdo plačal bo škodo.

V ustih stokrat prepovedana cigareta, iz malomarnosti ti gine usoda v rokah, igra je šibka, neumni, nemočni nasmeh, o Harlekin, zakaj te osaj malo ni strah!

Franček Rudolf

VEČER

Gledam ulice, kadar odhajajo v temo. Luči — zadnje straže — stojijo vdano. Pogledam v črninik — ni moje črnilo, vse modro — noč razlila po nebu?

Danes ni zvezd. In nekemu radiu veter tam, pa spet tam ugrabi takt ali dva. Za drevesi — daleč — včasih šum avtov pretrga moten šepet mimoidočih.

To je zgodba o drobni lučki v Marijini sobi ob reki. Z nje-nega okna lahko vidiš le nekaj streh in sajastih dimnikov. Tudi nekaj televizijskih anten je vmes. Spodaj, čisto v kotu se vidi tudi košček reke. Včasih se mi zdi, da je v tej sobi enolično; nič se ne spreminja, le reka menja svojo barvo in izraz. Zadnjič je bila jezna. Na oknih so rožnate zavese. Tudi

vendar ne vem še natančno kaj, moram izvedeti, mi je pripovedovala, bilo jo je prijetno poslušati. Pokazala mi je svoje slike. Slika z barvicami na risalni papir, mnogo ji pomenijo njene slike.

»Zgodba o starem psu, ki je imel eno samo željo, da bi zrasel — pa je umrl; ko je bil mrtev, je bil še manjši kot prej. Prijazen kuža je bil, stanoval

cah, lepo je tam spodaj. Tudi reko sem videl, bila je umazana in deroča. Blizu mosta sem srečal Marijo. Ni me prepoznala. Njen nasmeh je bil odsoten, vsa je bila taka, pa je nisem hotel motiti. Nato me je pozdravila, ali vsaj zdelo se mi je tako, ko je dvignila roko. Pokazala mi je stare strehe, pokrite s snegom, nato sva štela klepetave luči in tekla preko

SOBA OB REKI

pri vratih so enake. Vedno je toplo v Marijini sobi. Na stena-h so tri slike, narisala jih je Marija, pravi, da slika samo za razvedrilo.

Marija je velik otrok. Vsakokrat zvečer, ko jo srečam, vidim na njej nekaj novega, toda vsakokrat ji berem z obraza nekaj želja. Morda mislite, da mi jih je razodela. Motite se, Marija meni, da je izpovedo-vanje znak slabosti.

»Veš, včeraj sem bila dolgo pri reki. Pogovarjali sva se, pomisli, razumem — tudi ona je polna želja. Trudim se, da bi tudi jaz njo razumela, a je premodra zame. Mislím, da jo bom vendarle. Nekaj si želi,

je zdaj tu, zdaj tam, kjer se ga pač sprejeli, hranili so ga vsi in nobeden.

To je deklica, ki ni mogla ali ni hotela razumeti, da je barva jesenske trave žalostna. Deklica se še do danes ni izpremenila, pravijo, da je ču-daška.«

MARIJA NE BO NIKOLI SLI-KALA SLIK

MARIJA SLIKA ZGODBE

Danes je Marijin rojstni dan. Stara je enainvajset let. Nje-na punčka jih ima tri. Tisti, ki je bil njen mož, ji ni prišel želez sreče. Zdi se mi, da ga ni niti pričakovala.

Iskal sem jo po njenih uli-

mosta. Jate preplašenih golo-fov so vreščale okoli dimnikov. Tudi stare podstrešne line brez stekel so jih bile polne.

Danes sem bil pri reki. Bila je deroča in umazana. Zdelo se mi je, da mi želi nekaj povedati, pa ne vem natančno, kaj. Prijetno je kramljati z njo, vse po vrsti sva obrala. Nato se je zresnila in bila premodra za-me. Nekaj si želi, mogoče mi bo jutri povedala. Ko sem se zvečer vračal domov, sem na stopnicah nekoga srečal. Bil je znan obraz. Sedaj, ko to pišem, vem, da je bila to Marija, ki se je šla pogovarjat z reko.

P. Bronzau

Vinjeta V. H.

SMO ALI NISMO?

ALI IZREDNI ŠTUDIJI NA VTŠ

Med vsemi izrednimi študenti, ki jih danes premorejo visokošolski zavodi v Mariboru, je menda najtežje govoriti o študentih Višje tehniške šole. Dejstvo, da se po poteku enega semestra na novo vpisani »slušatelji« vprašujejo, ali smejo priznati svoj izredni študentski staž ali ne, ni razveseljivo.

Če bi bila tehnika lahek študij, bi bilo omahovanje vsaj deloma opravičljivo. Toda nasprotno: kot najtežje področje ima najslabše organiziran študij. Do konca letošnjega zimskega semestra ni nihče niti spregovoril o skrbi za izredne študente ali o tem, če bodo ti študenti zmogli gradivo za izpite, oziroma kakšno kvaliteto bodo pokazali.

Toliko težje je opravičiti tak odnos, če upoštevamo, da so druge šole uspeli dvigniti raven izrednega študija na dostojno višino (komercialisti poslušajo skozi ves semester vsaj težje predmete, stomatologi prihajajo na dobro organizirane vaje, pedagogi vsaj mesečno obiskujejo predavanja, agronomi in pravniki pa že v tem času opravljajo izpite). Ali smo popolnoma pozabili na bistvo in namen (predvsem namen) izrednega študija?

V februarju smo zvedeli, da

SKUPNOST VIŠJH AGRONOMSKIH ŠOL JUGOSLAVIJE NA VAS

V februarju je bil na VAS dvodnevni sestanek predstavnikov enajstih jugoslovanskih višjih šol in šestih fakultet kmetijske stroke. Skupnost je sprejela začasen pravilnik in izvolila organ (predsedništvo in plenem kot najvišji organ). Bistvene naloge so posvetovanje o vprašanjih, ki so skupnega interesa, vsklajevanje študijskih programov in organizacija študija na višjih šolah in prvih stopnjah agronomskih fakultet, sklicevanje sestankov predavateljev sorodnih strok, izmenjava mnenj in izkušenj. V razpravi so se predstavniki zedili, da je treba pri eventualnih osnovanih novih višjih šol v bodoče računati s tem, ali so te šole zares neobhodno potrebne in ali imajo zagotovljena materialna sredstva za redno delovanje.

Predstavniki so bili seznanjeni z organizacijo študija in načeli nagrajevanja na VAS. Izkazalo se je, da je VAS v Mariboru v primerjavi s podobnimi zavodi v Jugoslaviji v kratkem času obstoja dosegla zavdanja vreden napredek. Prvi sestanek Skupnosti je nakazal smerice za delo podobnim sestankom, ki si bodo tudi v naprej periodično sledili, organiziral pa jih bo vsakokrat drugi zavod.

UREDNIŠTVO »KATEDRE«
IN ODBOR ZVEZE ŠTUDENTOV
MARIBOR ČESTITATA KOLEGICAM OB
NJIHOVEM PRAZNIKU.

bo predavanje iz fizike in matematike organizirano preko Delavske univerze. Seveda je to zelo pozno in bodo predavanja samo iz dveh predmetov. Kaj pa ostalo gradivo? Vsak po svoje, seveda!

Preobremenjenost profesorjev je resnično huda ovira. Od potrebne števila rednih profesorjev ni niti polovica stalnih a tudi honorarne moči je težko dobiti. Zato tudi redni študentje trpijo zaradi razvlečenega urnika. Zato bodo prej ko slej podjetja vendarle morala spoznati, da je visoki šoli potreben dober profesorski ka-

der in da bodo predvsem tisti, ki so v podjetju najboljše, lahko vzgojili najboljše strokovnjake. Vsaj za nekaj let naprej bi morali gledati in marsikaj bi bilo bolje.

V takšnem načinu dela so študentje hudo oškodovani. In ne samo študentje, temveč vsa naša skupnost, saj ni vseeno, kdo bo po nekaj letih vodil naš tehnični razvoj. Za izredne študente pa bi morali najti oblike študijskega sodelovanja, kajti prav oni si poleg službe težko privoščijo čas za lastno iskanje in »prerivanje« do izpita. F. T.

Vaje izrednih na VSŠ

Dobil sem jih pri fizioloških vajah, ko so z vso vneto secirali žabe. Poprosil sem za razgovor. Tovariš Vinko Merc mi je kot predstavnik skupine povedal naslednje:

»Za drugi letnik ima večina pogoje. Kar se tiče vaj, jih obiskujemo vsi, ki smo iz Maribora. Hodimo redno na vse vaje, razen na zobne bolezni, ki jih bomo obiskovali februarja, torej o počitnicah, ker tega sedaj zaradi zaposlenosti slušateljev ne moremo.

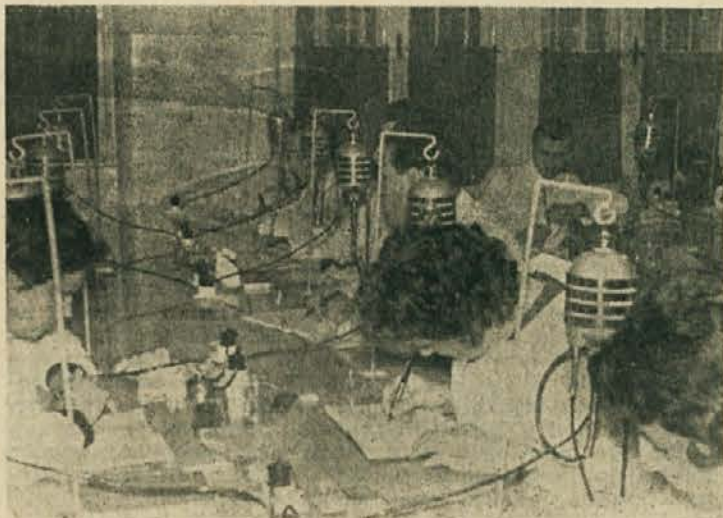
Lahko smo hvaležni učnemu kadru, ker nam je zelo naklonjen in ima razumevanje z nami. Imamo vse moderne učne pripomočke. Dobro je, da lahko vse vidimo in vse praktično izvedemo.

Snov je precej zgoščena in jo moramo doma še samo izpopol-

njevati. Vse, kar nas pri študiju zadržuje, je čas. Kljub temu pa večina slušateljev redno polaga izpite. Tudi tukaj imamo olajšave, saj imamo izredni več terminov za polaganje izpitov. Smo zelo zadovoljni, le ko bi imel dan trideset ur, bi ne bilo nič preveč.

Tudi na drugih višjih šolah so imeli izredni prav tako med počitnicami razne vaje. Tako so na VAS imeli vaje iz kemije, biologije in pedologije, VTS pa ni imela posebej organiziranih vaj za izredne. Obiskovali so vaje med letom, skupaj z rednimi slušatelji. TaR

Bodoči zdravstveni delavci pri praktičnem delu

Polaganje izpitov pred vpisom na VEKŠ

Višja ekonomsko-komercialna šola ima okoli 1500 slušateljev v rednem delovnem razmerju. Skoraj vsi so včlanjeni v tako imenovane sekcije, ki delujejo v 11 krajih, večinoma pri Društvih ekonomistov, pri Delavskih univerzah ali pri drugih podobnih organizacijah — v Kopru in v Novi Gorici pri Trgovinski zbornici. V Novem Mestu pri Zavodu za izobraževanje kadrov.

Nekajkrat na leto se predstavniki šole sestanejo s predstavniki sekcij, obiski profesorjev in še posebej obiski posebnega uslužbenca VEKŠ — referenta za študij ob rednem delovnem razmerju pa so še mnogo pogostejši.

Na zadnjem sestanku, 10. februarju 1962 v Brezicah, ki so se ga udeležili predstavniki 9 sek-

cij (manjkala sta Koper in Murska Sobota), so sprejeli nekaj sklepov, ki pomenijo zopet nov korak naprej ne le v razvoju Višje ekonomsko-komercialne šole, ampak sploh mariborskega visokega šolstva.

Predvsem: ker je redni vpis na šolo vezan na razpis, razpisno komisijo in nekaj podobnih nujnosti, zaradi katerih ga je nujno treba zaključiti jeseni, najkasneje do 15. decembra, lahko ljudje v rednem delovnem razmerju, ki so ta rok zamudili — kljub temu polagajo izpite, vpisali pa se bodo v prvem naslednjem vpisnem roku. Edino, kar potrebujejo, je potrdilo sekcije, ki deluje na njihovem področju, da so kandidati za vpis in so s sekcijo povezani. Enako določilo bo verjetno veljalo tudi za vpis

v drugi letnik, saj bodo slušatelji v rednem delovnem razmerju, ki niso opravili formalnih pogojev za vpis v II. letnik jeseni, smeli polagati tudi izpite II. letnika, če bi jim izpitov prvega letnika »primanjkovalo« pred naslednjim vpisnim rokom.

Drugo: poleg tega, da so sekcije že lani opravile vse potrebne formalnosti okoli vpisa, pobiranja prispevka za stroške študija ob rednem delovnem razmerju in naročnine za glasilo šole Naše gospodarstvo, so dobile sedaj še eno pomembno problematiko; izdajanje frekvencijskih potrdil, ki so potrebna zaradi odlaganja vojaškega roka in orožnih vaj.

Tretje: na željo sekcije bo VEKŠ posnela določena predavanja na magnetofonski trak, tako

Izredni študij in kolektiv

Mnogo je načinov, s katerimi je mogoče pomagati izrednemu študentu pri njegovem dvojnem delu. Pisali smo že o tem, kako rešujejo ta problem v nekaterih mariborskih podjetjih. V tej številki pa vam posredujemo predelan članek, ki ga je objavil zagrebški Studentski list. Članek obravnava oblike reševanja težav pri izrednem študiju v nekaterih zagrebških podjetjih in ustanovah. Dve izjavi — dva ekstremna primera:

»V podjetju prikrivam, da sem izredni študent! Čeprav sem član kolektiva že četrto leto, nihče ne ve, da študiram. Poleg redne zaposlitve opravljam v prostem času še dela, vezana na študij in fakulteto.«

»Nikoli ne bom pozabil tovariškega odnosa kolektiva do mene v času študija. Podjetje in najbližji sodelavci so mi v mnogem pomagali. Da sem uspešno opravil izpite, pripisujem do 50 odstotkov tovarišem, 50 odstotkov pa lastnemu trudu. Od takega podjetja se je človeku resnično težko posloviti.«

BREZ PODPORE JE HUDO

Nekateri primeri iz gospodarskih organizacij in kolektivov, ki jih je člankar obiskal, kažejo, da včasih uslužbenec študent ni s strani kolektiva deležen nobene podpore in da prihaja do hudih zaprek in težav, ko je treba deliti čas za delo, študij in privatno življenje. V mnogih primerih je pomoč izrednemu študentu izražena s tem, da mu od zaslužka odbijajo tistih nekaj »ukradenih« ur, ki jih je porabil za opravljanje izpita ali za vpis. V nekaterih podjetjih nudijo izrednim študentom mnogo podpore. V ZET je deset izrednih študentov zaposlenih na delovnih mestih, ki ustrezajo njihovemu študiju, njihov delovni čas pa so skrajšali za dve uri. V času izpitov dovoljujejo obratni delavski sveti izrednim študentom po nekaj dni plačanega dopusta. V tem kolektivu imajo celo nekaj primerov, ko so izrednim študentom skrajšali delovni čas na štiri ure. Njihova plača je pravzaprav posebna oblika štipendiranja, toda medtem ko redni študent-štipendist prihaja pogosto šele po diplomi v neposreden stik s podjetjem, pozna izredni slušatelj zelo dobro pogoje in problematiko podjetja. Podobno kadrovska politika so uvedli tudi v KOMUNALNI BANKI 400—704, toda tukaj so morali odnehati. Težave so nastopile zaradi tega, ker imajo tam pre malo uslužbencev in predstavlja takšna izguba delovnega časa preveliko obremenitev.

Od časa do časa se srečujejo s primeri, ko podjetje gleda z nezaupanjem in rezervo na delo tistih uslužbencev, ki samoiniciativno izredno študirajo.

Primer: Uslužbenec s končano ekonomsko srednjo šolo je bil sprejet v delovno razmerje, ker so uslužbenca s takšno kvalifikacijo potrebovali. Toda, ko so v podjetju opazili na hrbtni strani diplome Ekonomske srednje šole žig: »vpisan na Pravno fakulteto«, se je rodil problem in študenta so odklonili. V nekem podjetju so mnenja, da je problematično sprejemati v službo tiste, ki izredno študirajo — ker nikoli ni zagotovila, če ni to le »sezonska« delovna sila.

V »KONČARU« NI PODATKOV

Kadrovska komisija v tovarni »Rade Končar« novinarju ni mogla postrčiti z nobenimi podatki o izrednih študentih, ker jih enostavno nima. Tisti, ki izredno študirajo, rešujejo probleme v svojih obratih, v največ primerih pa — kar sami. V podjetju imajo sicer pravilnik o izobraževanju kadrov, po katerem štipendirajo 300 rednih študentov. Tako podjetje sicer zadovolji lastne potrebe po visokokvalificiranih kadrih, skrb za izredne študente pa zapostavljajo. V tem podjetju imajo tudi nekaj primerov, da so nekateri delavci s perspektivami razvoja začasno prekinili z delom, sprejemajo pa polno mesečno plačo in so tako štipendirani.

V Narodni banki 400—705 si dvanajst izrednih študentov sami vzajemno pomagajo pri delu v podjetju, delajo drug za drugega in si tako pomagajo pri učenju. Minimalni sedemdnevni študijski dopust tukaj ni uobičajen. Zanimiv je primer, ko neka študentka četrtega letnika matematike v Tovarni računskih strojev niti vedela ni, da je takšna olajšava sploh predvidena. Značilen je tudi primer, da izredni študenti na ObLO Trešnjevka ne uživajo nikakršne podpore niti olajšave.

SAMO DELOMA

Mnoge gospodarske organizacije in ustanove sploh niso rešile vprašanja svojih izrednih študentov, včasih pa to opravijo zelo pomanjkljivo in le deloma. Za mnoge izredne študente lahko velja, da delajo in študirajo istočasno. Mnogo je takih, ki se »zabijajo« v svoj študij in ne iščejo nikjer razumevanja in podpore, kolektiv pa je do njih povsem ravnodušen in medtem mrzlično išče kvalificiranih kadrov namesto da bi si jih vzgojil iz lastnih vrst.

da bodo vsi slušatelji, člani sekcije, imeli možnost poslušati natančnejšo, podrobnejšo razlago težjih poglavij. Poleg tega imajo na razpolago skripta iz vseh predmetov; za predmete, pri katerih ima šola trenutno še tujo, delno ustrezno literaturo, pa bodo potrebna skripta izšla še letos pomladi.

In še četrti, prav nič manj pomemben sklep: namesto red-

nih tedenskih radijskih oddaj, ki so tehnično in finančno (na žalost!) zelo težko izvedljiva, bo šola (poleg predavanja na magnetofon, ki jih bo VEKŠ posnela predmetov; za predmete, pri katerih ima šola trenutno še tujo, delno ustrezno literaturo, pa bodo potrebna skripta izšla še letos pomladi. In še četrti, prav nič manj pomemben sklep: namesto red-

MM

KAJ BOMO ŠTUDIRALI

Višja ekonomsko-komercialna šola je edina šola take vrste v Sloveniji. Obstaja od leta 1959 in je že dala prve diplomante. Prvotni program, ki je bil sestavljen v tesnem sodelovanju s prakso, je v teku prvih treh let obstoja šole doživel še nekaj sprememb, ki so Višjo ekonomsko-komercialno šolo še bolj približale praksi.

Poleg tega, da je program sestavljen v tesnem sodelovanju s prakso in močno prilagojen potrebam prakse po specializiranih kadrih, imajo vsi diplomanti možnost, da brez vsakih posebnih diferencialnih izpitov nadaljujejo študij na II. stopnji, v tretjem letniku Ekonomske fakultete v Ljubljani.

Nujno potrebna teoretična predavanja, pri katerih uporablja Višja ekonomsko-komercialna šola vrsto modernih učnih pripomočkov in metod, se močno prepletajo s predavanji v podjetjih, s predavanji znanih strokovnjakov iz prakse, z obiski v podjetjih, prisostvovanjem sejnam delavskih svetov — skratka vsestransko spoznavanje prakse ob vzporednem spoznavanju osnovnih teoretičnih dognanj. Vse to omogoča diplomantom V.šje ekonomsko-komercialne šole v Mariboru, da se takoj po diplomi aktivno vključijo v dogajanje na vodilnih delovnih mestih v naših gospodarskih organizacijah — tovarnah, trgovini (še posebej v specializiranih zunanjetrgovinskih podjetjih), turističnih in gostinskih obratih, v štedilnicah, agencijah, bankah itd.

Višja ekonomsko-komercialna šola namreč ima šest specializiranih oddelkov — za splošno komercialno, za zunanjo trgovino, za transport in transportno zavarovanje, za turizem in gostinstvo, za knjigovodstvo in finance in oddelke za bančništvo. Vsak teh oddelkov ima poleg nekaj splošnih ekonomskih predmetov tudi nekaj specializiranih predmetov, ki dajejo diplomantom poleg zaokroženega splošnega znanja o problemih gospodarskega življenja tudi poglobljeno specializirano znanje s področja, ki so si ga izbrali.

Sestav predmetnika in razporeditev predmetov po semestrih sta takšna, da je obremenitev študentov z obveznimi predavanji in vajami iz semestra v semestru manjša in obsega v zadnjem, to je 4. semestru, samo še diplomsko predmeto.

Se posebno pozornost posveča Višja ekonomsko-komercialna šola izrednim slušateljem, t. j. tistim, ki zaradi rednega delovnega razmerja ali kakšnih drugih tehničnih razlogov ne morejo obiskovati predavanj. Za pomoč tem slušateljem je VEKS skupno z Društvom ekonomistov in nekaterimi drugimi organizacijami (Delavska univerza itd.) ustanovila vrsto tako imenovanih sekcij slušateljev VEKS v rednem delovnem razmerju. Take sekcije delujejo v Mariboru (DE), v Ljubljani (DE), v Celju (DE), v Murski Soboti (DE), v Kranju (DU), v Novem mestu (ZIK), v Brežicah (DU), v Kočevju (DU), v Novi Gorici (TZ), v Trbovljah (DE) in v Kopru (TZ). VEKS je formirala poseben oddelček, ki vse pogoje za uspešen študij. Tako je skrbi, da imajo izredni slušatelji stalno šola izdala že preko 60 učnih pripomočkov in pripravila učne pripomočke tudi za tiste predmete, za katere je trenutno treba študirati po več različnih drugih učnih pripomočkov, ki le delno ustrezajo specializiranemu značaju VEKS. Jeseni 1962 tako ne bo več nobenega predmeta, za katerega bi ne bila učna literatura lahko dosegljiva. VEKS je s sekcijami v stalnem stiku in jih vsi profesorji in poseben referent za izredni študij stalno obiskujejo. Študentje iz bolj oddaljenih krajev imajo tudi možnost polagati izpite na sedežu sekcije. Prav tako VEKS stalno obvešča sekcije o vsem, kar se dogaja na šoli, še posebej o izpitnih rokih, o izpitni snovi in ostalih pogojih študija.

Izpite je mogoče polagati vsak mesec v izrednem enotedenskem izpitnem roku, tako da je praktično na razpolago 12 izpitnih rokov (razen julija in avgusta vsak mesec, junija, septembra in januarja pa po dva).

SPORT NA TSS

★ Pred kratkim so imeli dijaki Tehnične srednje šole zimski športni dan. Na terenih pod Mariborsko kočo na Pohorju so priredili zanimivo tekmovalno v veslalomu. Vsega je nastopilo 38 tekmovalcev, preostali pa so ob progi navijali za svoje sošolce. Najuspešnejši je bil Alojz Lavrenčič iz 3. a. s. razreda, takoj za njim pa Drago Lepšina iz 3. a. c. razreda. Organizacijsko sta zanimivo tekmovalje uspešno vodila znana mariborska smučarja Golec in Vračko, zahtevno prog pa je odlično pripravil prof. Boris Oslak.

KVALITETA FILMA

— Bi šla danes zvečer v kino?
— Dobro. Bom kupil karte.
— Toda ne za kakšen slab film! Kupi karte za tisto kavbojko v »Udarniku«!...

Pastorka med šolami?

Enkrat na mesec opazimo (ali pa tudi ne opazimo) v dnevnem časopisu med malimi oglasi, reklamami in osmrtnicami nekaj vrstic take vsebine:

JAVNI NASTOP

dijakov SGS bo nocoj ob 19.30 v Kazinski dvorani.

Nastopajo učenci oddelka za klavir, violino, violončelo, solo-petlje... Vijudno vabljeni!

Morda ste »pomotoma« prebrali, pa vas je le pritegnilo.

»No, pa pogledjmo, kako igrajo ti s srednje glasbene šole!« In če greste tisti večer v Kazinsko (včasih se še kdo najde, ki ne ve, da je to v gledališču), vas pred vrati prijazno sprejmeta dijaka ob mizici, ki predstavljata blagajno. Obolus za spored in že ste v topli dvorani. Ali ste prišli prezgodaj? Saj je dvorana še »prazna«! Zasedena je namreč le prva vrsta na levi. To so tisti, ki gledajo pianistom »pod prste«. Tam sedijo dijaki in nekaj staršev nastopajočih uencev. V naslednjih vrstah pa še po dva ali trije dijaki, nekaj odraslih, profesorji glasbene šole in kot posebna redkost včasih kak prosvetni delavec ali pedagog iz druge šole.

Toda — saj niste prepoznali! Napovedana ura je celo že mimo! Izza vrat na desni strani dvorane slišite uglaševanje instrumentov. No — in potem se pokaže prvi in ko on odigra, še drugi izvajalci.

Tak nastop je pester prikaz dela dijakov; poslušalec predstavi mlade talente, mnogo skladb in skladbic, ki jih drugje ni slišati, poleg tega pa se ob taki produkciji učenci navajajo nastopanja pred publiko na koncertnem odru.

Koliko dela in truda se skriva za skladbico, ki jo gojenec interpretira, poslušalec pa zaploska ali pa tudi ne! Včasih slišimo na javnem nastopu tudi zahtevnejše skladbe, ki jih izvajajo dijaki zadnjih letnikov oziroma absolventi. Za skromno vstopnino, ki včasih ne krije niti stroškov za tiskanje programa, se vam odpre svet glasbe naših mladih, in tako zdaj ne boste več metali vse mladine v en koš in menili: »Samo za šlagerji in jazzom divjajo!« Naši mladi imajo smisla tudi za resno glasbeno umetnost.

Žal ne moremo niti govoriti o tem, da bi na javne nastope SGS prihajali dijaki gimnazij in drugih srednjih šol. Ti opazijo za vsakim vogalom, na vsakem pomembnejšem drevesu plakat za ples, skromne vrstice v časopisu pa so premajhne, da bi jih privabile na koncert vrstnikov iz glasbene šole. Ali je za nas res potrebna takšna reklama kot za detergente, da bi pritegnili kaj več občinstva?

Za odpravo teh težav so dijaki na SGS ustanovili Društvo mladih glasbenikov, ki prireja nastope dijakov ne samo na produkcijah, temveč tudi po delovnih kolektivih. Društvo je zelo delovno in je s pomočjo šole pripravilo v letošnjem šolskem letu že vrsto uspešnih prireditev, tako proslavo dneva republike, ki smo jo za dijake Tehniške srednje šole ponovili v Unionski dvorani, nadalje proslavo dneva JLA v Dravogradu, ki ji je prisostvovalo veliko število graničarjev, potem javni nastop uencev Nižje glasbene pri Srednji glasbeni šoli in proslavo Prešernovega dne, kjer so zelo pestro zastopani pevci in instrumentalisti pokazali najnovije sadove svojega dela.

V sklopu SGS deluje v istih prostorih tudi Nižja glasbena šola, ki pripravlja dijake za vstop na Srednjo, če seveda izpolnjujejo vse pogoje. Poleg tega se trudi, da bi nudila čim večjemu številu mladih vsaj osnovno glasbeno znanje.

Srednja glasbena šola je razdeljena v več oddelkov. In so instrumentalisti in pevci, ki obiskujejo samo to šolo. Ti imajo v učnem načrtu obenem tudi splošne predmete, jezike, zgodovino itd. in seveda nauk o

instrumentih, harmonijo oziroma kontrapunkt in zgodovino glasbe; ritmika pa je poseben predmet, ki nadomešča telovadbo. Na SGS je tudi mnogo dijakov, ki obiskujejo individualni pouk (instrumenti, solo petje) in glasbene predmete na tej šoli, poleg tega pa so redni dijaki gimnazij, nekateri so v službah ali pa so nastavljeni v gledališču.

Učiteljsko-teoretski se imenuje oddelček, ki pripravlja glasbene vzgojitelje, zborovodje in učitelje. Na tem oddelku je glavni predmet harmonija oziroma kontrapunkt, nadalje instrumenti, dirigiranje itd. Absolventi lahko nadaljujejo študij na akademiji — za kompozicijo, dirigiranje ali kaj drugega.

Ženski pevski zbor SGS na mladinskem pevskem festivalu v Celju

Reportaža iz Ptujja

Za reporterja je najbolje, če pade v sredino dogodkov. Tako da nihče ničesar ne ve in da on sam ničesar ne ve in da mora vse okrog sebe šele odkriti.

In tako sem se nenadoma znašel v Ptujju in napisati moram reportažo o ptujskih srednješolcih. Najprej sprehod po mestu. Megla, Drava, stare hiše in ulice. Potem obstojim pred gimnazijo in v glavi se mi poraja imeniten, senzacionalen začetek. Vstopim in si ogledujem oglasno desko; tekmovalje, ples, stanek. Torej — začetek je tu; zamisel dobiva realno osnovo. Nato se začne odvijati dogodki; prekinem konferenco, ravnatelj žal nima časa zame, na šoli pa niti enega dijaka. Torej — prvi del moje reportaže obvisi v hodniku gimnazije, jaz pa se napotim na drugi konec mesta.

Tu sta združeni v isti stavbi Srednja ekonomska in Administrativna šola. Na zgradbi še ni nikakega napisu, ob šoli še leži gradbeni material, gornje nadstropje je na novo zgrajeno.

V ravnateljstvu dobim osnovne podatke: Šola je začela s delom lansko šolsko leto. Drugi razred so prešolali iz Maribora, seveda dijake iz tega območja. Danes imajo že tri letnike.

Administrativna šola, ki je dvoletna, je že popolna. Na ekonomski je 129 dijakov, na administrativni pa v štirih oddelkih 142 dijakinj.

Ravnatelj obeh šol tovariš

JOŽE STROPNIK mi prijazno odgovori na nekaj vprašanj. Najprej o položaju na šoli:

»Šola je še v organski rasti vključno s stavbnimi investicijami. Sklad za šolstvo investira izgradnjo sedmih učilnic na zgradbi, ki je že prej imela pet učnih in vse dodatne učne prostore. Tako bodo materialni pogoji za delo šole prilagojeni specifičnim potrebam. Ves učni kader je nov in se oblikuje v trden kolektiv s prilagajanjem na strokovno področje šole.

Nimamo pa še tradicije,« pripomni tovariš ravnatelj.

»Oblikovali smo družbene organe: dijaško skupnost, šolsko mladinsko organizacijo, športno društvo, počitniško zvezo, planinsko društvo, taborniško organizacijo. Stremimo za tem, da se vsak dijak posveča vsaj eni dejavnosti.

Učni uspeh je trenutno nekoliko slabši, ker so nekateri dijaki mislili, da bo delo v novoustanovljeni srednji šoli lažje. V letošnjem šolskem letu so se vpisali prvi dijaki iz reformirane osnovne šole, vendar ugotovljamo, da šole pri njih še niso mogle izvesti selekcije po strokovnih predmetnih skupinah.

Povprašam še po težavah. Ni posebnih težav. Tovariš ravnatelj še omeni, da bi profesorji radi vnašali preveč splošno izobraževalnega duha, strokovnost pa pri tem zapostavljajo. Meni, da morajo dijaki pri splošnih predmetih zvedeti predvsem tisto, kar je važno za njihovo stroko. Tako n. pr.: pri zgodovini tudi ekonomsko zgodovino in podobno.

In načrti?

»Predvsem želimo čimprej doseči splošne pogoje.«

Nekaj minut kasneje se srečam v zbornici s predstavnikoma dijakov. To so: Viktor Trstenjak, Ema Rihtarič, Manja Osolc. Predstavnik šolske skupnosti, mladine in športa. Odmora je konec, profesorji so odšli v razrede in zdaj se lahko v miru pomnimmo.

Ptuj — pogled na grad

Šolski skupnosti sta združeni. To je nujno, saj dijakov ni mnogo. Vse je še na začetku. Vendar že ustanavljajo krožke in skrbje za dvig učnega uspeha. Vprašam, kako so praznovali novo leto. V razredih in s programom. To me je zanimalo zato, ker so na nekaterih šolah proti praznovanju v razredih, češ da prihaja do izgredov. Tukaj v Ptujju niso imeli takšnih izkušanj.

Tudi LMS že deluje. Mladinskih ur še niso mogli uvesti. Začeli bodo s predavanji. Predavatelje še dobijo, sredstva zanje (Nadaljevanje na 9. strani)

V novih pogojih nove oblike dela

(Nadaljevanje z 8. strani)

morajo čimprej posvetiti veliko pozornost vprašanju povečanja kapacitete šol druge stopnje. Znotraj šolstva je treba razvijati raznovrstne svobodne aktivnosti, ki morajo biti ena izmed bistvenih dopolnil reformirane šole. Osebnih dohodkov prosvetnih delavcev so v primerjavi z onimi, ki jih imajo delavci v društvenih službah in gospodarstvu, odločno prenizki, kar ima za posledico majhen interes mladine za študij humanističnih predmetov in pa to, da se večina absolventov učiteljskih in višjih pedagoških šol ne zaposli v prosvetni stroki.

Vedno večja delitev dela v proizvodnji zahteva vedno večjo specializacijo pri šolanju mladega proizvajalca. Tukaj pa zapažamo škodljiv pojav, ko se učni programi strokovnih šol preozko držijo strokovnosti, in je tako upravičena bojazen, da bomo vzgojili preveč ozko usmerjene in nerazgledane strokovnjake. Programi na višjih šolah in fakultetah morajo izhajati neposredno iz gospodarske prakse, da se bomo v bodoče izognili historizmu in na drugi strani ozkosti v programih. Mladina v gospodarskih organizacijah, zbrana v aktivnih LM, naj bo jedro vsega naprednega, naj pomeni vsem

proizvajalcem oporo pri uveljavljanju njihovih pravic in želja.

Referat obravnava nadalje vprašanje oblik idejno vzgojnega dela, mladinske delovne akcije, razvijanje raznih oblik interesnih dejavnosti in delo mladine v ostalih organizacijah družbene aktivnosti.

Delo po komisijah je pokazalo, da zahteva naš splošni družbeni in gospodarski razvoj vsestransko razgibanost mladine, nove oblike dejavnosti pa naj bodo dokaz, da organizacija LM v tem razvoju ne zaostaja. Mladino čakajo v bližnji bodočnosti še težke naloge: izgrajevanje komunalnega sistema in razvoja socialističnih odnosov v družbenem življenju. Plodna razprava na kongresu je dokazala, da se mladi zavedamo svojih nalog in da pomeni to, kar imamo danes, le sredstvo za doseg cilja, ko bo lahko vsak prejemal po svojih potrebah, delo pa bo postajalo resnična notranja moralna potreba človeka.

»Nič, kar je bilo ustvarjenega, nam ne sme biti tako sveto, da ne bi moglo biti preseženo in da se ne bi moglo umakniti tistemu, kar je še bolj napredno, še bolj svobodno, še bolj človeško.« (Program ZKJ.)

-IV

REPORTAŽA IZ PTUJA

(Nadaljevanje z 8. strani)

imajo že zagotovljena. Ne smejo pa organizirati plesov.

Ker dela na šolski zgradbi v začetku leta še niso bila dokončana, bodo imeli zdaj dalj časa pouk. »Kako dobro,« pomislim, »kaj bi bilo, če bi tudi oni imeli danes konferenco?«

Potem šport. Športno življenje je zelo razgibano. Imajo sekcije za atletiko, odbojko, rokomet, orodno telovadbo, planiran je šah. Pripravljajo se za Ekonomiado, ki bo v Murski Soboti. Za pot še nimajo sredstev, mislijo pa, da jim jih bodo v kratkem

odobrili. Težave imajo s telovadnico, ki je zelo zasedena, in s tem, da so na šoli večinoma vozači.

Za naslednje leto imajo velike načrte. Morda bi priredili celo naslednjo Ekonomiado! Toda to so še načrti.

No — po moji zaslugi so že zamudili pol šolske ure in zdaj se poslovimo. Žal, ko sem odhajal, v vsej redakciji nismo mogli odkriti nikakega fotoaparata. Pa bo šlo tudi brez posnetkov. Hitro se še odpravim iskat nekoga, ki mi bo napisal kaj o ptujski gimnaziji.

fr

Delegati na VII. kongresu LMS v Kranju

V modi so »Robin-Hood« klobuki

Z A V A S . . .

...fantje, sem na željo mnogih »prizadetih« pregledala nekaj revij z moško modo in sedaj vam posredujem nekaj najznajčajših »dubrobinic«.

Popelin, tanko platno, predvsem pa nylon, so letos najbolj iskani material za srajce, katerih vzorci so kockasti ali pa črtasti. Prevladujeta siva barva in barva peska, ter srajce z neupadljivo črnim vzorcem poleg že standardne bele barve. Ovratniki niso več tako močno šiljasti kot so bili prej in se včasih pripenjajo s posebnimi sponkami (t. j. konica ovratnika) na srajco. Rokavi so nekoliko daljši, tako da gledajo izpod suknje.

Kravate so letos zelo pestre: so črtaste, kockaste, pikčaste itd., prevladujejo pa olivno-zelena barva, čimnetno-rjava, morsko-modra, siva, vinsko-rdeča in kostanjevo-rjava barva. Naj vam svetujem še nekaj praktičnih nasvetov, kako lahko vskladimo barvo kravate z odgovarjajočo srajco n. pr.: k dnevni srajci iz belega popelina z neupadljivim kockastim vzorcem

sive barve lepo pristojna črna pletena kravata; k progasti modrobela srajci se bo podala kravata iz sivoga šantunga; srajci pastelno-modre barve bo pristojala progasta kravata črna in svetlosive barve; k beli večerni srajci pa se najbolj poda kravata iz črne svile.

Obleke so delane največkrat iz črno-belega tweeda, rebrastega somota, jerseyja, kamgarna, volnenega blaga, flanele, iz mehkejših ali debelejših tkanin. Spodnji robovi suknj so letos nekoliko bolj zaobljeni, suknje same pa so krojene bolj ležerno, linija ramen je ožja. Ovratniki suknj so nekoliko ožji (včasih pa jih sploh ni), suknje so daljše in se zapenjajo z enim, največ tremi gumbi. Ponovno se pojavljajo telovniki in plastroni v pestrih temnih barvah. Sportne obleke so mnogokrat ob robovih obšite z usnjem v odgovarjajoči barvi. Hlačnice so brez zavihanih robov.

Vsak moški lahko deluje, kljub svoji skromni garderobi, prijetno, če se oblači v puloverje,

predvsem s šiljastimi izrezi. Zadnji krik moške mode so puloverji s pepita vzorcem, ki delujejo obenem športno in elegantno. Barve so: antracitna, olivno-zelena, turkizna, črna in vinsko-rdeča.

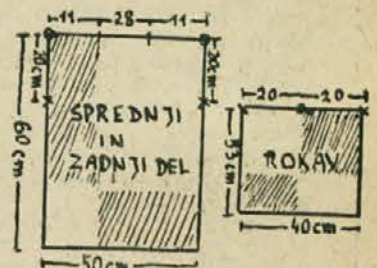
Plašči so kratki (le nekaj centimetrov pod koleno), krojeni ravno ali pa se proti robu nekoliko ožijo, prevladujejo pa olivno-zelena, rjava in črna barva. Ovratniki zimskih plaščev so kožuhovinasti ali pa usnjeni.

Klobuki so v »Robin-Hood« stilu, rjave in olivno-zelene barve, nosijo pa se tudi krznene kučme.

Čevlji niso več tako koničasti, nosijo se tudi čevlji z odsekanim »špicem«, carré-oblike.

Ne vem, če sem s tem kratkim opisom pripomogla k večjemu pregledu nad vašo moško modo. Vsekakor pa je bolje, da se vedno držite bolj »pravila o denarju«, kot pa, da bi si zaradi mode kupili nekaj, kar vam morda ne pristaja, ali pa boste kupljeno stvar nosili le enkrat in je kasneje ne boste več potrebovali.

...dekleta, sem danes izbrala praktičen zimski pulover, ki si ga lahko same spletete iz volne dveh barv. Za to lahko uporabite tudi volno dveh starih enobarvnih puloverjev. Paziti pa morate, da vam pulover ne bo postal premajhen, ko ga boste oprale. Najbolje bo, če napletete, preden pričnete pulover sam, takozvan »poskusni vzorec« iz obeh barv voln, ter ga operete. Tako boste lahko ugotovile dvoje: ali barvi voln barvata (potem izberite drugo, bolj trpežno barvo volne) in obenem za koliko se volna skrči. Nato lahko s pomočjo »poskusnega vzorca« in kroja (vzo-

rec polagamo na kroj) ugotovimo število zank in vrst. Zelim vam torej pri delu čimveč potrpeljivosti, kasneje pa mnogo veselja s puloverjem, ki ga boste rade nosile, saj bo delo vaših rok.

BOCA

Mnogim je že kaj kmalu uspelo premagati začetniške težave...

„Na planincih lušno bití...“

Zima nam je bila letos precej naklonjena, tako da nam je uspelo brez večjih težav privedi II. smučarski tečaj študentov mariborskih višjih šol. Pričakujemo lahko, da bo postal ta tečaj v naslednjih letih tradicionalna prireditev mariborskih študentov.

Za razliko od lanskega tečaja, katerega so se udeležili v glavnem predstavniki Višje tehniške šole, so bile letos zastopane tudi Višja komercialna in agronomsko šola. Prepričani pa smo, da bi se tečaja udeležilo gotovo še več študentov, če bi združenja na posameznih šolah pravočasno obvestila svoje člane. Nekoliko nas je oviralo tudi dejstvo, da je število ležišč na Ribniški koči omejeno, saj lahko sprejme samo 35 gostov, nam pa je uspelo stlačiti v kočjo kar 45 udeležencev tečaja.

Med nami so bili tokrat prvič tudi inozemski študenti: Japonec Takuo, Francoz Jacques, Avstrijec Gery, Holandka Karin in Nemca Florian ter Berndt. Strokovno vodstvo sta prevzela priznana vaditelja Teo Safran in Ferenc Vizjak, za tehnično plat in denar pa je skrbel Marjan Logar.

Snežne razmere so bile odlične, le dekleta niso bila povsem zadovoljna, saj se je sonce kar pre pogosto skrivalo za debelimi

oblaki. Mnogim je že kaj kmalu uspelo premagati začetniške težave, tako da so se zadnje dni tečaja že pogumno spuščali po strmih pobočjih pod Ribniško kočjo. Prepogumna Mina se je morala od nas celo predčasno posloviti in se prepustiti zdravniški negi...

Med nami so bili tudi veseljaki, ki so iz dneva v dan skrbeli, da se v večernih urah nismo dolgočasili. Prav je, da se na tem

mestu zahvalimo tudi Združenju visokošolskih zavodov, ki je za ta tečaj prispevalo znatna denarna sredstva.

F. V.

ZIMSKE SREDNJEŠOLSKE IGRE V KRANJSKI GORI

Repriza mladinskega državnega prvenstva

Kranjska gora je bila v drugi polovici preteklega meseca prizorišče srednješolskih zimskih iger, katere je organiziral republiški svet za šolstvo. Iger so se udeležile okrajne reprezentance Ljubljane, Maribora, Celja, Kranja, Novega mesta in Nove Gorice, posamezni tekmovalci pa so se pomerili v veleslalomu, teku na 6 km dolgi progi in skokih na 55-metrski skakalnici. Tekmovanje je otvoril predsednik sveta za šolstvo tov. Vladko Majhen.

V vsaki disciplini so posamezne reprezentance lahko prijavile po šest tekmovalcev, v končnem plasmaju pa so upoštevali samo dosežke štirih najboljših. Proga za veleslalom je imela 30 vrtic in je bila v zgornjem delu nekoliko zahtevnejša kot v spodnjem, kjer so prišle do izraza boljše maže. Konkurenca je bila izredno močna, saj so v glavnem nastopili znani tekmovalci slovenskih društev. Mirno lahko zapišemo, da je bilo to tekmovaljevo repriza mladinskega državnega prvenstva na Pohorju.

Reprezentanco Maribora so v tej disciplini zastopali Erik Zmagaj, Herbert Jurič, Vojteh Wlodyga, Rihard Vračko, Peter Može in Miro Volčanšek. Najuspešnejši med njimi je bil Zmagaj, ki se je uvrstil na odlično 3. mesto, v končnem plasmaju pa najdemo kar štiri Mariborčane med prvimi desetimi. Zanimivo je, da je izven konkurence nastopil še Navodnik, ki se na izbirnih tekmah ni uspel uvrstiti v mariborsko reprezentanco, in dosegel drugi najboljši čas na tem tekmovalju!

IZIDI: Boškin (Kranj) 1:17,9, Guček (Lj.) 1:19,9, Zmagaj (Mrb.) 1:21,5, Fürst (Lj.) 1:22,1, Zajc (Lj.) 1:22,5, Smolej (Kranj) 1:22,6, Wlodyga (Mrb.) 1:23,1, Jurič (Mrb.) 1:23,6, Lajbahr (Lj.) 1:25,7, Može (Mrb.) 1:24,0 itd.

Tudi v ženski konkurenci zasledimo znana imena. Proga je bila nekoliko krajša, borba za najvišja mesta pa izredno ostra, saj se je na primer mladinska državna prvakinja Tevževa uvrstila šele na 4. mesto. Najuspešnejša med vsemi je bila Mariborčanka Vogrinčeva, ki je odlično prevozila najtežji del proge, pred ciljem pa nepričakovano padla.

IZIDI: Klofutar (Kranj) 1:12,5, Jamnik (Lj.) 1:14,2, Ravtar (Kranj) 1:16,0, Tevž in Fanel (obe Mrb.) 1:17,5, Jakelj (Kranj) 1:19,5, Sitar (Kranj) 1:21,0, Zelenika (Lj.) 1:50,9, Sega (Mrb.) 1:45,2, Kovačič (Lj.) 1:48,6 itd.

V tekih so se pomerili na 6 km dolgi progi, ženske pa na 5 km. Najboljša mesta so po pričakovanju zasedli Ljubljanci in Kranjčani.

IZIDI — moški: Marion 16:32,0, Prem 17:20,3, Vončina (vsi Ljubljana) 17:32,8 itd. (Mariborčani so se uvrstili na naslednja mesta: 15. Beras, 16. Graif, 17. Kosi, 20. Bačnik in 21. Zmave); — ženske: I. Tolar 11:40,1, M. Tolar 11:50,0, Pepinc (vse Kranj) 12:55,6 itd. (Mariborčanke — 11. Čresnak, 16. Spitaler, 17. Sabota, 18. Subič, 19. Pajnik in 22. Gomivnik).

Skakalci so se pomerili na 35-metrski skakalnici v Podkorenu. Med iz-

enačenimi tekmečji je zanesljivo zmagal znani Kranjčan Smolej, ki je s skokom 32 m postavil tudi najdaljši skok dneva.

IZIDI: Smolej (Kranj) 207,8 točk, Bizjak (Celje) 174,0, Kunšič 174,8, Toporš (oba Kranj) 171,3, Coler (Mrb.) 155,0 itd. (ostali Mariborčani: 11. Markovič, 15. Sedmak, 17. Ponde, 21. Zapušek in 24. Senica).

Generalni plasma ekip: 1. Kranj 210 točk, Ljubljana 180, Maribor 145, Celje 135, Novo mesto 40 in Nova Gorica 35. H. Jurič

SPORT NA TSS

★ Dijaki športniki Tehnične srednje šole so se pred počitnicami prisostvovali zanimivemu predavanju o smučanju, ki ga je odlično pripravil prof. Ošlak. Dijaki, ki so do zadnjega kotička napolnili veliko projekcijsko dvorano, so z zanimanjem sledili predavanju. Najprej so se seznanili z osnovami smučanja, pozneje pa videli še nekaj zanimivih skioptičnih slik. Ob koncu so izrazili željo, da bi bilo takšnih predavanj še več.

Za las pred Zmagajem Aleš Guček (Ljubljana)

koncu so izrazili željo, da bi bilo takšnih predavanj še več.

— Nak... ne pustim, da mi izderete šestice!

naši dami

NAS INTERVJU — NAS INTERVJU — NAS INTERVJU — NAS INTERVJU — NAS INT

Matematika in kladivo

boju z mladinsko reprezentanco Madžarske v Segedinu, kjer sem osvojil prvo mesto z daljino 50,6 metra in obenem postavil nov mladinski državni rekord.

* Ker stojimo na pragu ene najpestrejših jugoslovanskih atletskih sezon, si se gotovo tudi resno pripravljaj.

— »Treniram šestkrat tedensko pod vodstvom tovariša Turka in Markeža. Posebno pozornost posvečam tudi dviganju uteži. Ker je trening izredno naporen, sprejemam od ASJ posebno podporo.«

* Kaj meniš o plasmaju naših atletov na evropskem prvenstvu v Beogradu?

— Ker smo tokrat domačini in bodo naši atleti nastopili pred »vročo« beograjsko publiko, upamo da bo tudi jugoslovanska atletika igrala

vidnejšo vlogo kot doslej. Med tekači ima največ možnosti Kovač na 400 m zapreke. Bezjak, Kačičeva in Gerejeva bodo, v kolikor bo šlo vse po sreči, osvojili mesta med prvo petorico, medtem ko ima po mojem mnenju največ možnosti za osvojitve »zlata« Celjan Brodnik v deseterboju.

* V zadnjem času se precej govori o ustanovitvi študentskega in srednješolskega športnega kluba v Mariboru. Kaj meniš o tem?

— »Ta klub bi bil izredno koristen. Posebno bi pospeševal množičnost, kar bi za študente predstavljalo tudi rekreativno delovanje in bi tako nadomestili vrzel zaradi majhnega števila ur telesne vzgoje med rednim poukom. Tu bi študentje tudi verjetno oživili nekatere panoge, kot

dviganje uteži, hokey in rugby.«

* Po končani gimnaziji boš verjetno nadaljeval študij!

— »Zal se ne bom mogel vpisati v nobeno izmed mariborskih višjih šol, ker me izredno veseli matematika. Tako bom prisiljen oditi v Ljubljano ali Zagreb.«

* Razvedrilo v prostem času?

— »Posebno rad zahajam v kino, sicer pa je moj hoby — kraljica športov. Rad bi pripomnil, da pri naših gledalcih atletika še nima svoje veljave. Ko sem tekmoval v Grčiji, sem opazil, da gledalci s svojimi štopericami merijo čas tekmovalcu. Kaj takega pri nas verjetno še lep čas ne bomo doživeli.«

* In običajno, vendar vedno aktualno vprašanje: želje?

— »Čim boljši plasman na mladinskih balkanskih igrah, Tokio in ustrezen prostor za zimske treninge.

- Lazar -

MORDA V TOKIO... Franc Bukovec (Branik)

— Poiskali smo ga na treningu. Pravkar se je pripravljaj, da bi dvignil utež.

— Sklonil se je, mišice so se napelje in že je obviselo novih 110 kg v zraku.

— Franc Bukovec, 17-letni dijak iz Slovenske Bistrice, član AK Branika, eden najbolj talentiranih jugoslovanskih metalcev kladiva, naša velika nada za olimpiado v Tokiu.

— »Z atletiko sem se začel baviti povsem slučajno. Na nekem tekmovalju v Slovenski Bistrici sem za stavo tekmoval v metu krogle in na svoje veliko presenečenje osvojil prvo mesto. Tovariši so me pregovorili in pristopil sem k Braniku.«

* Ceprav si še zelo mlad, si se že udeležil vrste tekmovalj. Naštetj nekaj pomembnejših uspehov!

boris kidrič

NOVO IZDELUJE, OBNAVLJA IN POPRAVLJA:

železniške motorne vlake, železniška motorna vozila, motorne drezine, diesel premikalke, avtobusne karoserije z notranjo opremo, karoserije za tovarne avtomobile, parne kotle, tekočinske in plinske posode, potniške vagone, salonske vagone, jedilniške vagone, vagone spalnike, vagone specialnih izvedb, vagone hladilnike z in brez kompresorja, cisterne in druge specialne tovarne vagone.

OBNAVLJA IN POPRAVLJA:

parne lokomotive, parne lokomobile.

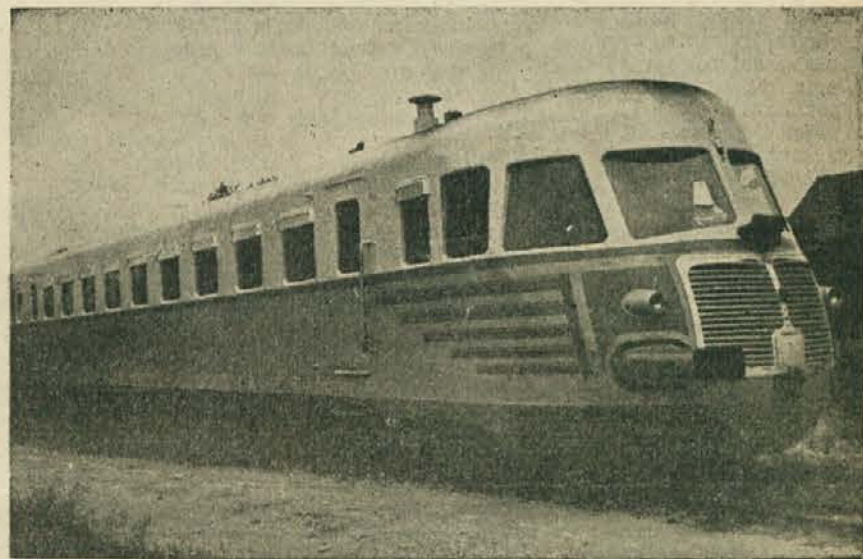
VARJENJE: Izvajamo navadna in specialna varilska dela po obločnem, plamenskem, uporskem, avtomatskem in obločno livarskem načinu.

RENTGENTSKI IN MEHANSKI LABORATORIJ: Preiskuje kakovost kotlovskih in drugih zvarov, izstavlja ateste o pregledih.

LIVARNA BARVNIH KOVIN: Lije raznovrstne armature, strojne dele, palice in puše.

TOPLOKOPELNO POCINKOVANJE: Prevezemamo raznovrstne železne predmete v strokovno pocinkovanje.

VRŠIMO KVALITETNO OBDELAVO KOVINSKIH DELOV: kovanje, struženje, skoblanje, frezanje in rezanje.

tovarna železniških vozil m a r i b o r

**Splošno
gradbeno
podjetje**

KONSTRUKTOR

v Mariboru

**izvaja
vsa gradbena
in
obrtniška dela**

**tovarna volnenih in vigozne izdelkov
maribor**

prehaja na specializirano proizvodnjo
volnenih modnih tkanin.
Zaradi tega je delavski svet sklenil,
da se spremeni naziv podjetja,
ki odslej glasi:

»MERINKA«

industrija volnenih tkanin, maribor

Podjetje bo izdelovalo
volnene modne tkanine iz mikane
in česane preje
za široko potrošnjo in reprodukcijo.
Vsem odjemalcem in potrošnikom
priporočamo naše kvalitetne izdelke
in želimo srečno in uspešno
NOVO LETO 1962!

danes bruc zeleni in nikoli več

16. december 1961...

... Najprej sem se seveda na račun puhlih brucovskih glav skoraj glasno jezil. Biti leteči fotograf iz centra mesta v VAS, nato nazaj v dom JLA, kjer je imela brucovanje (baje je bil spoznavni večer) VSS, v hotel Turist k pravnikom — ni šala. Se zlasti, če pade živo srebro 18° pod ničlo.

Ko sem premražen prigazil na VAS, se je program pravkar začel. Zeleni car je že delil pravico med zelence. Brucmajor je očitno hotel pozirati (kot važna osebnost je hotel sam dominirati na posnetku), vendar sem ga dvakrat ukani, da sem dobil v objektiv delček omizja starih bajt, krono Zelenega carja in neko puhlo brucovsko glavo.

Seveda so po stari navadi najbolj delikatna vprašanja dobivale bruculje, ki so potem pred publiko deviško zardevale, nato pa med prsti opazovale, če jih mogoče kdo gleda... Zeleni car je bil zelo milosten, saj so izpit vsi opravili.

Čas me je prisilil, da sem zapustil prijetno toplo dvorano ter stopil v mrzlo zimsko noč. Ves prezebel sem obstal pred domom JLA in začel četrturto razpravo z oratarjem (ta ni vedel, kaj je študentski tisk). Ko sem se končno znašel v ogreti dvorani (zame najvažnejše), sem se najprej oddahnil. Sledilo je veliko razočaranje: vsepovsod upravičeno poniževana puhla brucovska zelenila, ki so jih drugod dajali v mline, so tukaj nosili po rokah... Zanimivost zase, konferencier in spored. Ne vem, kaj ni bilo v redu, možgani starih bajt ali vino, da je prišlo do dveh polomij. Prvič: mentalna ost v programu seveda ni mogla učinkovati, ker bi pri zelenilih zaman iskali tisto, kar imenujemo »mense«... In drugič: bruce so ob zaključku obdarili z zobnimi ščetkami, ko je vendar znano, da je dobrot pri brucih nazadnje velika sirota.

Ponovno sem se moral posloviti od tople dvorane in se na-

potiti v mrzlo noč proti hotelu Turistu k pravnikom, kjer sem uspel še ovekovečiti Zelenega carja, njegove pomočnike in nekaj posebljene puhlosti. Delikatna vprašanja za bruculje, težka za bruce, nato pa še krst s pristno štajersko kapljico in že je zagledala luč sveta novorojena stara bajta.

13. januar 1962...

... Smola me le nenehno spremlja. Tega dne sem moral pod dežnikom na brucovanje h komercialistom in tehnikom. Proi so brucovali v domu JLA, tehniki pa v dvorani »C«.

Slabe volje sem vstopil v prijetno olepšano dvorano »C«, ki drugače kaže svoja betonska rebra, vendar sem takoj postal boljše volje, ko se je pričel program (ki pa ni zadovoljil vseh). Videlo se je, da so se vsi bruci skupaj z Zelenim carjem utablili v tremo v garderobi. Po prestanem izpitu so zmleli bruce v mlinu. Torej predelava slabega v dobro. Stare bajte so pa krstili z izdatno mero žlahne kapljice (ki ji je ceno navila Astoria na najvišji možni potencial). Po programu je poskrbel za razpoloženje plesni orkester Dražena Boiča s pevci. Veselo ozdušje je trajalo do jutra...

V domu JLA je bil Krpanov drč. Krpan se je najprej peljal skozi mesto s kočijo, kateri je sledila brucovska zelenjava. Za začetek večernega programa je poskrbel Zlatko Zel. Nato je nadaljeval Krpan sam (v njem si spoznal brigadirja Luko). Ceremonija se je končala s spuščanjem zelenjadi po drči. Za ples je igral ljubljanski orkester »6 + 1«.

Globoko se oddihujem in se zahvaljujem vsem bogovom Olimpa, da so za letos brucovanja končana... TaR

Tri vrste smole

Na zaključnih predavanjih iz predklinične protetike so bili na sporedu materiali, ki se uporabljajo v zobozdravstvu.

Docent dr. Rajko Sedej: »... Ob zaključku še nekaj o smolah... Kakor vam je že znano, poznamo dve vrsti smol. Kadar to vprašam na izpitu (in to storim rad), pa se izkaže, da so pravzaprav tri vrste.

Avditorij: ???

Predavatelj: Prvič: umetne smole, drugič: naravne smole, tretja je pa ta, da sem to vprašal...

★
DEFINICIJA MONOPOLA

Na VAS so bili januarja izpiti iz predmeta Osnove družbenih ved.

Profesor: »Kaj je monopol?«
Student: »H, pa... Monopol znači — šibice i sol.«
Fant je pogrnil.

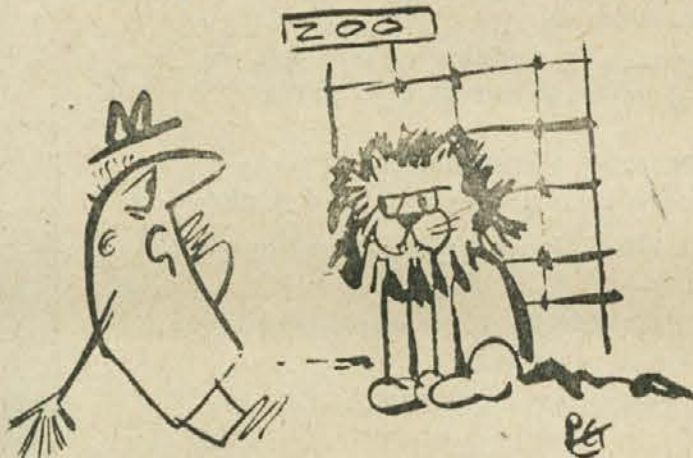
Stare bajte »na delu« (Posnetek: TaR)

ALEX

index

— Teško čakam, da začnem študirati, dovolj mi je učenja.

— Ne boj se, Šime, zaposlil sem se tu preko študentskega servisa, ker jim je pravi lev crknill!

STUDENSKI LIST

— Od našega izredno specialnega dopisnika iz Kitajske smo prejeli aktualno reportažo o opravljanju izpitov na Višji šoli za uničevanje Moljev. Če bi kdo s tem v zvezi iskal kakršnokoli sličnost z mairborskimi višjimi šolami, bomo smatrali to kot neumestno podtikavanje.

Opomba uredništva

IZPIT

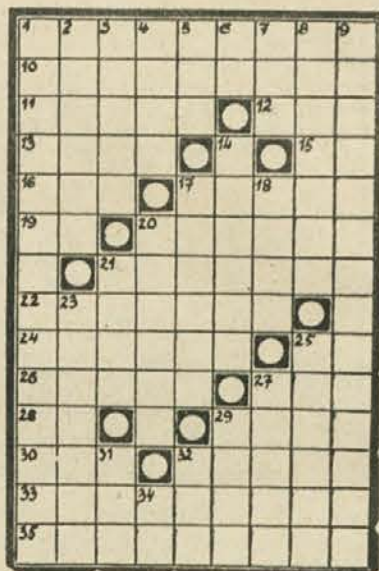
Nekoč, menda še v osnovni šoli, so mi povedali, da je bil Einstein največji genij vseh časov. Pravijo, da je dokazal, da je dva in dva lahko pet ali celo 7,9. To je slavnostna relativnostna teorija. Slišal sem, da je genialna in da so vse genialne stvari popolnoma enostavne. Verjemite mi, da sem dolgo časa trpel za kompleksom manjrednosti, ker nisem mogel razumeti te genialne enostavnosti. Danes se čutim prerajenega. Sedaj tudi jaz razumem, da je lahko dva in dva enkrat štiri — o tem sem se prepričal, ko sem v prvem razredu osnovne šole lizal umazane prste — drugič pa 7,9. Do tega spoznanja se nisem povzpел s prej opisanim računskim pripomočkom, ker to enostavno ne gre. To abstraktno konkretnost sem spoznal šele pred kratkim, ko sem polagal izpit na Višji šoli za uničevanje Moljev. Malo je manjkalo, pa bi jo bil izkusil na lastni koži. Izpit sam sicer nima ničesar skupnega z višjo matematiko in slavnim fizikom, ker bi se le-ta v grobu obrnil. Lahko pa nam služi kot dober učni pripomoček.

Verjetno že vsi poznate običajne procedure pri izpiti. Pri nas pa smo skušali uvesti nekaj revolucionarnega. Nekaj, kar

naj bi bil faktučni odraz znanja posameznega kandidata. Temu ni kaj očitati. Če smo reformirali zastarelo šolstvo, reformirajmo še izpit. Saj ideja sama ni več nova — pogruntali so jo že kot uspešno gnjavažo pri polaganju šoferskih izpitov. No, odkupili smo to licenco, spremeni karoserijo in kar je najvažnejše, sam »tehnološki postopek« smo postavili na novo osnovo. Vsa ceremonija je dobila ime absolutno testiranje. Absolutno zato, ker se kandidat ne more izmazati, kakor se lahko pri ustnem izpitu, kajti verba volant — scripta manent +, testiranje pa zato, ker se je štivilo pravih odgovorov izračunavalo s pomočjo relativnostne teorije in potem na čisto razumljiv način odštevalo od števila vprašanj.

Prvi izpitni termin: pomenil je sondiranje terena. Polagalo se je ustno. Kljub temu da so trije od štirih kandidatov »pogrnil«, so si ostale kamikaze — avditorij petdesetih kandidatov smrti, oddahnile. Vremenska napoved je bila sončno vreme za vse, ki so dovolj pripravljeni z možnostmi lokalnih padavin imenovanih inteligenčno vprašanje.

Drugi izpitni termin: absolutni test, sto vprašanj. Šestdeset

VODORAVNO: 1. oddelek vojnega letalstva, 10. tvorovje, tvor z več strženi, 11. najslabša šolska ocena, nezadostno, 12. noju podoben avstralski ptič, 13. kati, poganjki, 14. kemijski znak za fosfor, 15. začetnici slavnega francoskega impresionističnega slikarja, 16. števnik, 17. afriški debelokožci, 19. predlog, 20. erbsko moško ime, 21. tuja oznaka v glashi za navdušen način predvajanja kakšne skladbe, 22. soudeteženeč ljudskega plesa, 24. prebivalec Iraka, 25. latinski predlog, 26. kdor čas prodaja, počasné, mečak, 27. izvir, 28. oznaka za neznanca, 29. ime armenskega skladatelja Hačaturjana, 30. vrh, 32. običajne votle mere, 33. starorimski novce, 35. tristoopje.

NAVPIČNO: 1. usmerjenost izven oredišča, prenapetost, čudaštvo, 2. mesto v ameriški državi Kansas, 3. šara, ropotilja, 4. nemški tizik, utemeljitelj znanstvenih optične tehnike, izpopolnjevalec mikroskopa (Ernst), 5. duel, 6. znak za račun, 7. vzdevek bivšega predsednika ZDA, 8. semenišče, 9. postopek varjenja (z zmesjo aluminija in praška železovega oksida), 14. skupina ognjenih zubljev, 17. gojitelj sliv, 18. hrvatski naziv za očeta, 20. karakter, 21. grški junak pred Trojo, 23. prireditelj, reditelj, 25. vrsta poslovnih knjig, dnevnik, 27. zavetišča za predšolske otroke, 29. škotski pesnik in pisatelj (Thomas), 31. visoke igralne karte, 32. moško ime, 34. dva soglasnika.

ali kako sem doumel relativnostno teorijo

procentov pravih odgovorov predstavlja markado pred sedmico. Šestica kot ocena za ta izpit po najnovejšem sploh ne obstoja.

Tretji izpitni termin: pred kratkim je v zbirki X — 100 romanov izšla napeta kriminalka z naslovom »Revolveraševa žetev«. Izpit me je nehote spomnil na njo. Od devetnajstih enajst žrtev terorja. Slava jim! Kriterij šestdeset procentov iz področja uničevanja Moljev in šestdeset procentov iz področja materialov in tehnologije insekticidnih sredstev pomeni barikado. Nova zvezda je rojena — skupinski izpit iz enega samega predmeta. Pri 84 pravih odgovorih lahko zaslužiš devetico ali pa si »pogrnil«. Pol točke več ali manj pri drugem delu rešuje vprašanje biti ali ne biti — izpit je namreč pogoj med semestri.

Četrty izpitni rok: repriza tretjega.

Kako rad bi obiskoval šole pri vas. Kitajska, kam plovemo? Dva in dva je štiri, šest, devet...

*
Pisal in risal izredno stalno specialni dopisnik Katedre za študijski problem v Kitajski in Mongoliji.

Bob-Či-Či